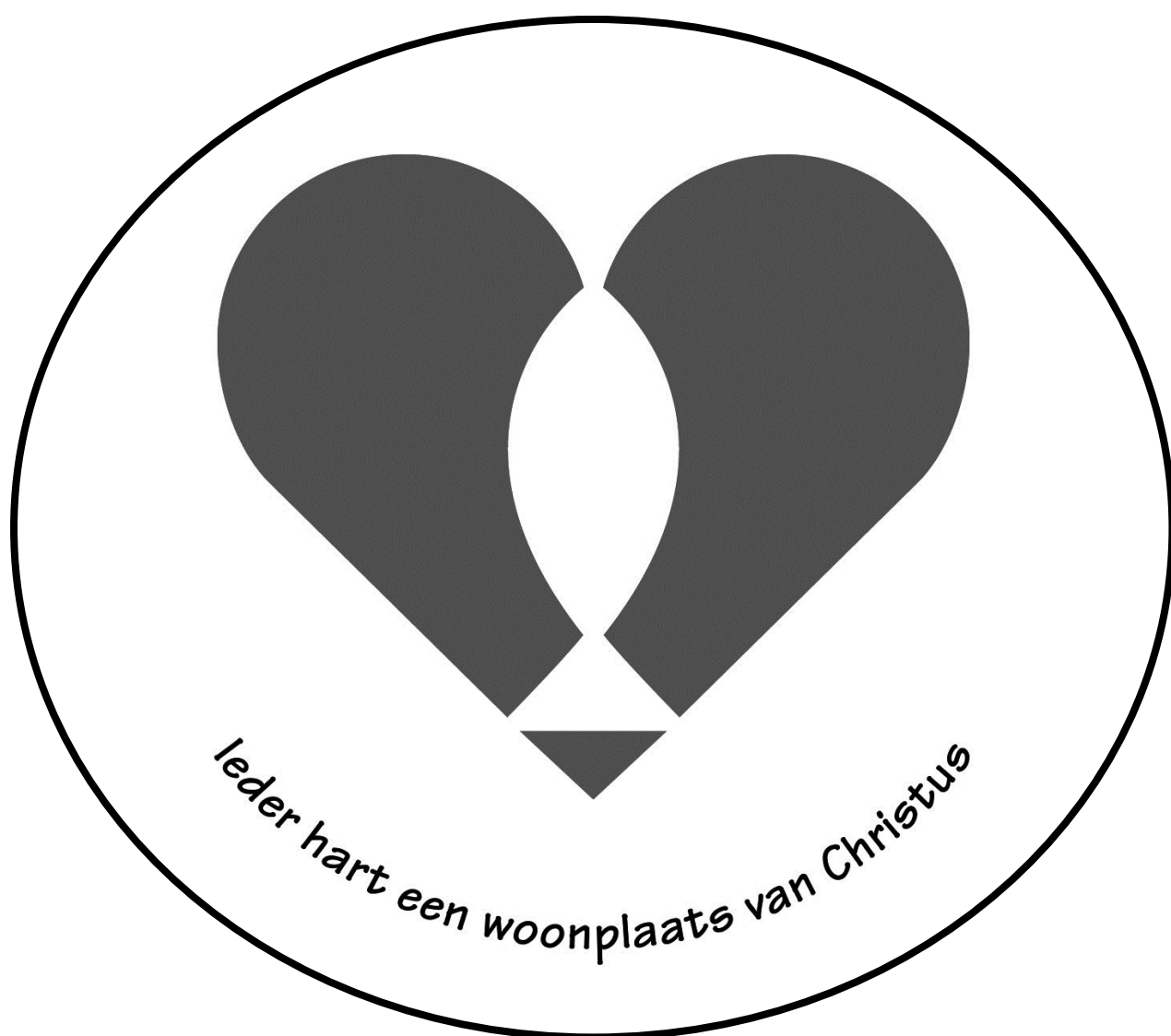

Leven met God (2)

Blok Enivo II : 14-15 en 15-16 jarigen

HANDLEIDING CATECHEET & MENTOR

INHOUD

1.	algemene informatie	pag.I 2- 4
1.1	info over deze methode	
1.2	achtergrondinformatie over dit blok	
1.3	de memorisatieteksten bij dit blok	
1.4	kort overzicht van de lessen op alle 3 nivo' s	
2.	opzet per avond	pag.II 1 ev
3.	achtergrondinformatie per avond	pag.III 1ev

1. algemene informatie

De handleiding die u voor u hebt is onderdeel van de catechesemethode, die in de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) van Winsum is ontwikkeld. Hieronder vindt u eerst wat algemene informatie over de complete methode, en daarna nog wat specifieke informatie over dit blok.

1.1. informatie over deze methode

Sinds sept 2006 draait de GKv Winsum met een nieuwe opzet van het jeugdwerk. Daarbij maken we dankbaar gebruik van wat anderen ontwikkeld hebben, maar hebben we toch gekozen voor een eigen opzet en eigen materiaal.

Hoe ziet de nieuwe aanpak eruit:

- vereniging en catechese zijn voor de leeftijd 12-18 ineengeschoven.
- De lesstof is verdeeld over de volgende blokken:
  - o Wie is God voor jou? (Apostolicum)
  - o In gesprek met God (gebed, Onze Vader)
  - o Samenleven voor God (gemeenschap der heiligen, kerk)
  - o Leven met God (1) (10 geboden)
  - o Leven met God (2) (10 geboden)
  - o Luisteren naar God (De bijbel)
- Per seizoen behandelen we in elke groep 3 blokken; elke 2 jaar wordt de stof dus herhaald, maar tegelijk uitgebreid en verdiept.
- Alle groepen zijn tegelijk met hetzelfde blok bezig. Hierdoor wordt koppeling naar kerkdiensten/preken goed mogelijk.
- Er wordt gewerkt met memorisatiekaartjes. De bedoeling: alle groepen leren elke week een tekst (meestal een bijbeltekst); deze teksten komen terug in de kerkdiensten, en ook de rest van de gemeente wordt gestimuleerd om mee te doen met het memoriseren.
- Aan elk blok wordt 8 a 9 weken gewerkt. Daarbij werkt de groep gedurende die tijd ook steeds aan een prestatie, die aan het eind in breder verband (ouders/gemeente) gepresenteerd wordt. (voorbeelden: organiseren van een kerkdienst; maken van een videopresentatie; uitvoeren van een project, enz)
- Dinsdag en woensdag zijn de jeugdavonden. Op beide avonden draaien alle leeftijdsgroepen, zodat jongeren kunnen kiezen voor de dinsdag of de woensdag.
- De avonden worden gegeven door een catecheet (eerst verantwoordelijke voor de lesinhoud) en een mentor (eerst verantwoordelijke voor het contact met de jongere). Per blok is er een bijeenkomst van alle catecheten en mentoren (in ons geval 22 personen).
- De opzet van de avond:
  - 19.00-19.15 mentorkwartiertje (gericht op leefwereld jongeren)
  - 19.15- 20.15 catechese (veel interactief; afwisselende werkvormen; ‘Emmaüs-aanpak’; wekeleijks werken aan prestatie)
  - 20.15-21.00 maandelijks: gezamenlijke afsluiting in de soos

Met deze methode wilden we het volgende realiseren:

- een duidelijke lijn en een heldere inhoud
- meer aandacht voor de jongere (daarom o.a. mentoren)
- boeiende en inspirerende jeugdavonden
- meer betrokkenheid van de ouders

Als doelstelling voor het hele jeugdwerk werken we met de leus en het logo (met toestemming overgenomen van de GKv Hardinxveld Giesendam): **Ieder hart een woonplaats van Christus**

1.2 achtergrondinformatie over dit blok

In dit blok gaan we het thema behandelen:

Samen leven met God (2)

In deel 3 van deze map vind je achtergrondinformatie per avond. Hier even kort wat informatie over het hele blok.

- In dit blok zal het gaan over de het christelijk leven aan de hand van het 6^e tot en met het 10^e gebod. Daarna komen dan nog een paar onderwerpen, die met christelijk leven te maken hebben aan de orde. (zie 1.4. voor een overzicht) In de catechismus gaat het om de zondagen 40-44.

- Als achtergrondmateriaal voor je eigen voorbereiding zou je naast het door ons aangeleverde materiaal (deel 3 van deze map) ook het volgende kunnen gebruiken:

- alle catechese methoden behandelen deze stof. Kijk eens hoe men het daar aanpakt. (naast 'Ik geloof' hebben we als commissie ook exemplaren aangeschaft van de twee nieuwe methoden die recent in onze kring in gebruik zijn genomen: follow-up en geloven.nu)
- Je kunt ook de volgende boeken gebruiken:
  - Egbert Brink   Het Woord Vooraf   hfst 23
(methode voor belijdeniscatechese)
  - J.I. Packer   Groeien in Christus   Novapres
(deel 4 De Tien Geboden)
  - C. Bijl   Uit dankbaarheid leven
(Over Catechismus znd 34-52)
  - M.R. van der Berg   Gij geheel anders
  - J. Douma   De Tien geboden I en II

Verder is er natuurlijk ook van alles te vinden op internet.

1.3 de memorisatieteksten tijdens dit blok

In dit blok gaan we de volgende teksten memoriseren :

Week	tekst:
1	Psalm 139: 13-14
2	1 Joh.2:15-16
3	Matt 19:5-6
4	1 Kor 7:19-20
5	1 Tim.6:8-10a
6	1 Joh.3:17-18
7	Gal 5: 22-23a
8	Ef.4:29 en 32
9	Gal 5: 16-17

PS Sla je een week over, sla dan ook die tekst over en neem die dan evt. in de uitloopweek alsnog.

1.4 kort overzicht van de inhoud

nivo 1	nivo 2 (deze map)	nivo 3
les 1 - het 6 ^e gebod invalshoek: pesten bijbelgedeelte: Kain en Abel	les 1 - het 6 ^e gebod egoïsme<>liefde HC znd 40	les 1 - 6 ^e gebod het bijbelse spreken over dood en leven.
les 2 - het 6 ^e gebod TV en games	les 2 - het 6 ^e gebod racisme en vooroordelen	les 2 - het 6 ^e gebod eerbied voor het leven
les 3 - het 7e gebod invalshoek: vriendschap bijbelgedeelte: over Gods trouw	les 3 - het 7e gebod seksualiteit HC znd 41	les 3 - het 7e gebod de bijbel over het huwelijk vanuit Gen 2:24
les 4 - het 8e gebod verantwoordelijk voor wat je hebt bijbelgedeelte: gelijkenis van de talenten	les 4 - het 7e gebod invalshoek: relaties verbond, onvoorwaardelijke liefde	les 4 - het 7e gebod keuzeles: - homofilie - echtscheiding
les 5 - het 9e gebod liegen bijbelgedeelte: sifra en pua (Ex 1) of Rachab en de verspieders	les 5 - het 8e gebod bevrijd van hebzucht HC znd 42	les 5 - het 8e gebod christelijk geven 2 Cor 8 en 9
les 6 - het 10e gebod Jaloezie bijbelgedeelte: Genesis 3	les 6 - het 9e gebod betrouwbaar zijn HC znd 43	les 6 - samenvatting: christelijk leven en dagelijkse bekering
les 7 - geestelijke strijd bijbelgedeelte: Galaten 5	les 7 - het 10 ^e gebod de diepte van de geboden HC v/a 113	les 7 - een getuigend leven (a) Over het uitdragen van het geloof
les 8 - samenvattend: christelijk leven bijbelgedeelte: het dubbelgebod	les 8 - de wet de onhaalbaarheid van de geboden HC v/a 114	les 8 - een getuigend leven (a) Over het uitdragen van het geloof

2. opzet per avond

Op de volgende bladzijden vind je per avond:

- de leerdoelen
- de lesopzet
- benodigde materialen
- suggesties voor liederen enz.
- ruimte voor evaluatie

de leerdoelen

Probeer per avond in de gaten te houden of je inderdaad de leerdoelen haalt. Mis je bepaalde doelen, of vind je dat andere te hoog gegrepen zijn, noteer dat dan voor de evaluatie.

lesopzet

In dit onderdeel vind je de verschillende lesonderdelen min of meer uitgewerkt. Daarbij is ook een tijdschema aangegeven.

Vind je dat de leerdoelen op een andere manier beter gerealiseerd kunnen worden, heb je leuke alternatieve werkvormen, wil je de tijd liever wat anders indelen? Voel je vrij om die veranderingen aan te brengen. Noteer veranderingen wel op het evaluatieformulier, zodat we er voor een volgende keer onze winst mee kunnen doen.

Soms zal de tijd misschien te krap zijn bemeten. Beslis dan zelf welke onderdelen je inkort of misschien kunt laten vallen.

benodigde materialen

Check van tevoren of de benodigde materialen aanwezig zijn. Kom je dingen tekort, of wil je iets extra's aanschaffen, neem dan even contact op met meneer Bolhuis.

suggesties voor liederen enz

Per avond worden wat suggesties gedaan voor liederen, die je kunt laten zingen. Verder worden wat relevante gedeelten uit de bijbel en de belijdenisgeschriften genoemd. Vind je zelf nog andere liederen of leesgedeelten, geef dat dan even door op het evaluatieformulier.

ruimte voor evaluatie

Het is de bedoeling dat deze methode elke twee jaar beter wordt. Dat kan alleen als jullie je ervaringen, nieuwe ideeën, suggesties enz willen delen.

Tip: vul na elke les even het evaluatieformulier in. Na afsluiting van het blok kun je dan je ideeën, verbeteringen, enz gemakkelijk inbrengen.

Blok E – nivo 2 -Avond 1; dead or love

a. leerdoelen

Hoofd:

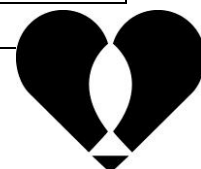
- Ze kennen de inhoud van het zesde gebod.
- Ze kunnen uitleggen wat dit gebod betekent voor hun eigen leven
- Ze kunnen uitleggen hoe Christus dit gebod heeft vervuld.

Hart:

- Ze verlangen ernaar hun leven zo in te richten dat ze meer gericht zijn op de ander dan op zichzelf.

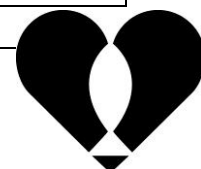
b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	<p>Mentorkwartiertje</p> <p>Hoe kom je aan ideeën voor het mentorkwartiertje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitwisselen met andere mentoren - zelf bedenken - zie de handleiding van blok A pag I 3-4 <p>Blijf bedenken: het gaat erom aan te sluiten bij hun leefwereld en hun beleving.</p>	
19.15	<p>intro, eerste inventarisatie</p> <p>Vandaag start een nieuw blok maar met nog steeds het christelijk leven adhv de wet als onderwerp.</p> <p>herhaal: wat betekent ook alweer: eerst gered en dan de wet. Leg nogmaals uit dat dit de kern is. Benadruk ook nog een keer dat de wet als bevrijding bedoeld is.</p> <p>Ga dan over naar het zesde gebod: gij zult niet doodslaan/ pleeg geen moord..</p> <p>Verdeel de groep in duo's. Laat ze voor zichzelf nadenken: waar zou dit gebod over gaan, wat valt er allemaal onder?</p> <p>Om de beurt schrijft nu steeds iemand één ding op. Per antwoord een geeltje. Verzamel alle geeltjes en hang ze op.</p> <p>Schrijf zelf op twee geeltjes de begrippen : respect en vriendelijkheid, boosheid en kwetsen.</p> <p>Hang die bovenaan en vraag een paar jongelui de overige geeltjes onder deze twee te hangen. Zodat er twee kolommen ontstaan.</p> <p>Om te kijken of er nog meer bij moet lezen we vervolgens samen zondag 40.</p>	

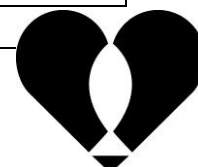

19.25	<p>zondag 40 HC</p> <p>Lees samen zondag 40. (Op werkblad) Welke dingen uit deze zondag staan niet op de geeltjes en kun je nu nog toevoegen? Als je nu beide kolommen in één woord zou moeten samenvatten, welk woord zou je kiezen? Leg dan uit dat in de twee kolommen het gaat over je houding ten opzichte van de ander : egoïsme (is je leven gericht op jezelf) tegenover liefde.(je leven gericht op de ander) Daar gaat het in dit gebod dus om. Dit gebod zegt ons het goede voor de naaste op het oog te hebben.</p>									
19.35	<p>Jezus en het 6^e gebod</p> <p>Op het werkblad staat het volgende schema (zet het ook op een grote poster):</p> <table border="1" data-bbox="343 851 1273 1332"> <thead> <tr> <th data-bbox="343 851 810 891">de normale situatie</th> <th data-bbox="810 851 1273 891">als je Christus kent</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="343 891 810 1064"> <p style="text-align: center;">egoïsme</p> </td> <td data-bbox="810 891 1273 1064"> <p style="text-align: center;">egoïsme</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="343 1064 810 1236"> <p style="text-align: center;">liefde</p> <p style="text-align: center;">de dood</p> </td> <td data-bbox="810 1064 1273 1236"> <p style="text-align: center;">liefde</p> <p style="text-align: center;">de dood</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="343 1236 810 1332"> <p style="text-align: center;">het leven</p> </td> <td data-bbox="810 1236 1273 1332"> <p style="text-align: center;">het leven</p> </td> </tr> </tbody> </table> <p>Kijk eerst naar ‘de normale situatie’. Wat is volgens de bijbel het gevolg van egoïsme? (de dood ; Rom 6:23), wat is het gevolg van liefde (leven; wie de geboden houdt zal leven Lev 18,5; Gal 3,12). Je kunt dit illustreren met behulp van de poster met de twee kolommen. Maar laat ook duidelijk worden dat we persoonlijk de dood verdienen door ons gebrek aan liefde (vgl b.v. Mt 5,21vv)</p> <p>Ga weer naar de twee kolommen: In welke kolom past Jezus? Laat ze voorbeelden noemen uit het leven van Jezus waaruit dat blijkt. Ga nu naar de tweede helft van het schema: Jezus was de liefde in eigen persoon, maar wat leverde Hem dat op? (trek horizontale lijn naar ‘de dood’) Waarom? Om egoïstische mensen zoals wij het leven te kunnen geven. (trek verticale lijn van egoïsme naar ‘het leven’, en accentueer dat de twee lijnen zo een kruis vormen.</p>	de normale situatie	als je Christus kent	<p style="text-align: center;">egoïsme</p>	<p style="text-align: center;">egoïsme</p>	<p style="text-align: center;">liefde</p> <p style="text-align: center;">de dood</p>	<p style="text-align: center;">liefde</p> <p style="text-align: center;">de dood</p>	<p style="text-align: center;">het leven</p>	<p style="text-align: center;">het leven</p>	
de normale situatie	als je Christus kent									
<p style="text-align: center;">egoïsme</p>	<p style="text-align: center;">egoïsme</p>									
<p style="text-align: center;">liefde</p> <p style="text-align: center;">de dood</p>	<p style="text-align: center;">liefde</p> <p style="text-align: center;">de dood</p>									
<p style="text-align: center;">het leven</p>	<p style="text-align: center;">het leven</p>									

	Leg uit dat Jezus het 6 ^e gebod voor ons gehouden heeft: Hij leefde het leven dat wij moesten leven, en stierf de dood, die wij moesten sterven.	
19.45	<p>Bijbelstudie Kol 3</p> <p>Wat betekent dat nu voor jou? Koppel het terug naar het begin van de les: Eerst gered en dan de wet. Waar ben je van gered bij dit gebod? Laat ze hier eerst even over brainstormen. Leg dan uit dat ze bevrijd zijn van hun ik gerichtheid en mogen leren leven in een nieuwe samenleving waar het draait om de gerichtheid op de ander. Daarvoor geeft God dit gebod , om te leren leven in Zijn rijk. En daarbij wil Jezus ze helpen met zijn Heilige Geest.</p> <p>Lees samen Kol.3: 12- 18 (werkblad) Laat ze de dingen onderstrepen waaraan je kunt zien hoe die nieuwe samenleving eruit ziet. Vraag of ze daarvan iets zien ze in hun eigen leven.</p>	
19.55	<p>gebed</p> <p>Sluit de les af met gebedspunten te verzamelen naar aanleiding van wat vanavond aan de orde is geweest. Ze kunnen God danken voor wat ze aan goede dingen zien in hun eigen en andermans leven als het gaat om gerichtheid op de ander, ze kunnen God ook bidden om minder ik-gerichtheid. Verdeel de gebedspunten en geef even tijd om over de formulering na te denken. Bid dan samen.</p>	
20.00	<p>Uitleg van de prestatie.</p> <p>De prestatie van dit blok sluit aan bij dat van het vorige. Dat betekent dat de bestaande powerpointpresentatie aangevuld gaat worden met nieuwe dia's. Bespreek wat er vanuit deze les op een dia kan. Spreek af wie dat deze keer doet en wie alle dia's van dit blok verzamelt en tot een presentatie maakt. Het is de bedoeling de hele presentatie tijdens een kerkdienst weer te gebruiken.</p>	
20.10	<p>huiswerk opgeven</p> <ul style="list-style-type: none"> - memorisatiekaartje uitdelen. <p>Leg het belang van memoriseren nog eens uit. (liefst aan de hand van je eigen ervaringen) en stimuleer ze om elke week 1 tekst+ de verwijzing uit hun hoofd te leren.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze stimuleren om gebruik te maken van het bijbelleesrooster: elke dag een paar verzen om te lezen en even over na te denken. 	

	<p>sluiting er is net al gebeden; sluit evt af met een lied</p>	
<p>voor de volgende keer.</p>	<p>- huiswerk (zie hierboven)</p> <p>- Het bijbelleesrooster: * Matteüs 5:21-22 Dit moet je uitgangspunt zijn als je nadenkt over het 6e gebod: uitschelden is al een aantasting van het leven van een ander. * Johannes 15:9-13 Doodslag wordt verboden, liefde gevraagd. Hoe moeten we liefhebben? Zoals Jezus ons liefhad. * Spreuken 10:12 haat en liefde * Spreuken 14:21 minachting en ontferming * Spreuken 15:1 Laat je woorden tot zegen voor je naaste zijn * Spreuken 17:9 'zand erover' en oude koeien uit de sloot halen * Spreuken 25:21-22 Overwin het kwade door het goede</p>	

c. benodigde materialen

- evt. iets voor mentorkwartiertje
- flaps , stiften
- memorisatiekaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 8, Ps 139, Gz 176: 1,8,13; LB 285; LB 481

bijbelgedeelten: Gen 4:1-9; Mat 5:21-26; Rom 12:9-21

belijdenis: HC znd 40

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze kennen de inhoud van het zesde gebod.				
	Ze kunnen uitleggen wat dit gebod betekent voor hun eigen leven				
	Ze kunnen uitleggen hoe Christus dit gebod heeft vervuld, en wat dat voor hen betekent				
	Ze verlangen ernaar hun leven zo in te richten dat ze meer gericht zijn op de ander dan op zichzelf.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Blok E – nivo 2 -Avond 2; Vooroordeel of Veroordeel

a. leerdoelen

Hoofd

- Ze weten wat vooroordelen zijn en dat ze zelf ook vooroordelen hebben.
- Ze weten wat de bijbel van hen vraagt met betrekking tot dit onderwerp.

Hart

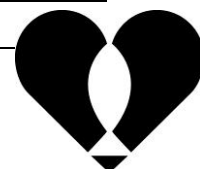
- Ze willen graag de bijbelse richtlijnen volgen en bidden daar ook om.

Handen

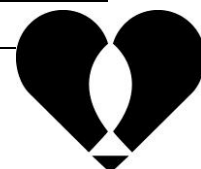
- Ze kunnen het geleerde toepassen in hun dagelijks leven.

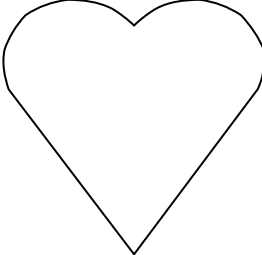
b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie																																				
19.00	Mentorkwartiertje:																																					
19.15	<p>Terugblik en intro</p> <p>Herhaal nog even kort waar het de vorige keer om ging: ik gerichtheid of gerichtheid op de ander. Vraag naar de dia voor de powerpointpresentatie. Vertel dat deze les nauw verbonden is met het 6^e gebod en dus met de les van de vorige keer.</p> <p>Op het werkblad staat een lijst met uitspraken.Het gaat over wat mensen zeggen van ons. Zijn ze het daar mee eens of niet? Zet een kruisje in de goede kolom.</p> <p>Ze = gereformeerden.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Uitspraak</th> <th>Mee eens</th> <th>Oneens</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ze hebben geen gevoel voor humor</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ze doen alleen iets voor hun eigen mensen</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ze vinden sex vies</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ze moeten op zondag twee keer naar de kerk</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ze zijn saai</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ze voelen zich beter dan de rest</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ze zijn schijnheilig</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ze zijn wereldvreemd</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ze mogen haast niets</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ze hebben kledingvoorschriften</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Zondags zitten ze netjes in de kerk, maar als ze uitgaan zijn het de grootste zuipers</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Waar staan de meeste kruisjes? Bespreek daarna de volgende vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Waar halen mensen dit soort ideeën vandaan? 2.Wat doen dit soort uitspraken met je? Hoe voel je je daarbij? 3.Hoe reageer je erop? 	Uitspraak	Mee eens	Oneens	Ze hebben geen gevoel voor humor			Ze doen alleen iets voor hun eigen mensen			Ze vinden sex vies			Ze moeten op zondag twee keer naar de kerk			Ze zijn saai			Ze voelen zich beter dan de rest			Ze zijn schijnheilig			Ze zijn wereldvreemd			Ze mogen haast niets			Ze hebben kledingvoorschriften			Zondags zitten ze netjes in de kerk, maar als ze uitgaan zijn het de grootste zuipers			
Uitspraak	Mee eens	Oneens																																				
Ze hebben geen gevoel voor humor																																						
Ze doen alleen iets voor hun eigen mensen																																						
Ze vinden sex vies																																						
Ze moeten op zondag twee keer naar de kerk																																						
Ze zijn saai																																						
Ze voelen zich beter dan de rest																																						
Ze zijn schijnheilig																																						
Ze zijn wereldvreemd																																						
Ze mogen haast niets																																						
Ze hebben kledingvoorschriften																																						
Zondags zitten ze netjes in de kerk, maar als ze uitgaan zijn het de grootste zuipers																																						

19.25	<p>Eigen vooroordelen</p> <p>Er leven dus veel vooroordelen over gereformeerden. Nu naar henzelf hoe zit het met hen? Hebben ze zelf ook vooroordelen? Bekijk de situaties op het werkblad. Geef eerlijk antwoord. Zou jij ook zo reageren of niet zo? Hoe dan wel? (Je kunt ze eerst in twee- of drietallen naar al de situaties laten kijken; je kunt de situaties ook over tweetallen verdelen; je kunt ook een rondje maken waarbij steeds één jongere op de situatie reageert, waarna de rest aan mag vullen)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iemand in de klas heeft je mobiel afgepakt. Je reageert met: vuile turk geef terug! 2. Je staat s' nachts op de bus te wachten als er een groepje allochtone jongeren aankomt. Je loopt naar de volgende bushalte. 3. Je ziet op de tv een video-opname van twee allochtone jongeren in een winkel. Je denkt: Turken en Marokkanen zijn criminelen, ze gaan stelen. 4. Je ziet een auto die tegen een paaltje is gereden, erbij staan een man en een vrouw. Je denkt: vrouwen kunnen echt niet autorijden. 5. Iemand komt collecteren voor hulp aan Afrika. Je geeft niets want je weet zeker dat de leiders daar allemaal corrupt zijn en het geld dus toch niet op de goede plek komt. 6. Naast je komen buitenlanders wonen, je brengt ze een bloemetje. 7. Je wilt een tweedehands stereo kopen via www.marktplaats.nl. Er staan twee te koop van het merk dat jij wilt hebben. Eén bij Abdoula Demis en één bij Jan de Vries.. Op welke bied je? <p>Maak duidelijk aan de hand van bovenstaande situaties dat ze zelf ook vooroordelen hebben. (Er is nog een aardig filmpje via teleblik.nl van midas dekkers over vooroordelen van groningers t.o.v. friezen en andersom)</p> <p>Leg uit wat vooroordelen zijn: Een vooroordeel is een oordeel over iets of iemand zonder dat je hier iets over weet. Het betekent bijvoorbeeld dat mensen al een mening over iemand vormen zonder dat zij deze persoon echt kennen. Vooroordelen zijn vaak negatief en kloppen niet met de werkelijkheid. Mensen kunnen op basis van vooroordelen besluiten dat zij niet met iemand uit een bepaalde groep om willen gaan. Dan is het vooroordelen veroordelen geworden : je veroordeelt iemand tot er niet bij mogen horen bijv. omdat ze er anders uitzien of zich anders</p>	
-------	--	--

	gedragen. Racisme, seksisme en discriminatie komen voort uit vooroordelen.	
19.45	<p>Bijbelstudie</p> <p>Wat leert de bijbel ons hierover? Lees samen Efeze 4:2 en 3 Vul in het hart (werkblad) in wat God van ons vraagt. Het hart zelf geeft de basishouding weer. Schrijf om het hart heen wat volgens de tekst de uitwerking van die basishouding inhoudt</p> <p>Zet het hart ook op een poster, en noteer ook op die poster wat naar voren komt.</p> <p>Lees vervolgens Kolossenzen 2:8-11 Leg uit dat er in die tijd ook allerlei groepen waren, die elkaar veroordeelden en langs elkaar heen leefden (zie de opsomming in vers 11). Wat gebeurt er volgens Paulus als mensen christen worden? Maak duidelijk: zonder God nemen we onszelf en onze groep als maatstaf, en dat leidt tot vooroordelen en veroordelen. Maar als Christus onze maatstaf wordt verandert dat: dan zien we eigen fouten duidelijker, en zien we zijn liefde voor die ander.</p> <p>Koppel nu wat we deze avond besproken hebben terug naar de vorige les over het zesde gebod en leg de link. Ik gericht of op de ander gericht.</p> <p>Eventueel kun je nu nog een keer de situaties langslopen. Wat zeggen de bijbelgedeelten die we bekeken hebben hierover?</p> <p>Wat vraagt God van ons? Alle vormen van racisme, vooroordelen en discriminatie zijn een belediging voor het werk van Christus aan het kruis. Jezus gebiedt ons om van elkaar te houden zoals Hij van ons houdt (Johannes 13:34). Als God onpartijdig is, en op een onpartijdige manier van ons houdt, dan betekent dit dat we zelf volgens diezelfde standaard van anderen moeten houden. Jezus leert ons aan het einde van Matteüs 25 dat wat we voor de minsten onder onze medemensen doen, dat we dat voor Hem doen. Als we iemand met minachting behandelen, dan verongelijken we iemand die naar God's evenbeeld is geschapen; we kwetsen iemand waar God van houdt en iemand waar Jezus voor stierf.</p>	

20.00	<p>Prestatie: Misschien een goed idee om van wat er deze avond besproken is een collage van uitspraken te maken? Deze collage kan dan verwerkt worden in de presentatie. Spreek af wie dit gaat doen. De volgende keer gaat het over het 7^e gebod. Gij zult niet echtbreken. De nadruk zal liggen op omgaan met seksualiteit. Vraag hen deze week eens te noteren wat ze op TV zien en de rol die seks daarin speelt.</p>	
20.15	<p>Huiswerk opgeven - memorisatiekaartjes uitdelen - bijbelleesrooster. (Wordt het gebruikt?) - noteer kort wat je deze week op TV ziet, en welke rol seks daarin speelt</p> <p>sluiting - Maak samen een opsomming van groepen die in onze samenleving sterk te leiden hebben onder vooroordelen en doe daar voorbede voor.</p>	
huiswerk	<p>Huiswerk: - tekst memoriseren - evt. opdrachten mbt de prestatie - TV en de rol van seks daarin noteren</p> <p>- het bijbelleesrooster: * Genesis 17:1-8 Met de uitverkiezing van het volk Israël heeft God de zegen van alle volken op het oog, in het OT is geen plaats voor racisme * Psalm 96 De hele wereld mag buigen voor God, God is niet een God die onderscheid maakt * Matteüs 8:5-13 Jezus heeft oog voor een romeinse centurio, Hij keek verder dan het volk Israël. * Handelingen 11:34-35 In het boek Handelingen zien we steeds duidelijker worden dat alle mensen voor God gelijk zijn. * 2 Korintiërs 5:14-18 Als je Christus kent mag je je niet meer laten leiden door vooroordelen * 1 Petrus 2:11-12 Leven met vooroordelen is hoort bij ‘ongelovigen’. gelovigen zijn geroepen om anders te zijn. * Matteüs 7:1-5 Wees zo voorzichtig mogelijk als je een oordeel of mening over een ander onder woorden brengt</p>	

c. benodigde materialen

- evt. beamer op filmpje over vooroordelen te draaien
- flap , stiften
- memorisatiekaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 12: 1,4 en 5; Ps 133 ; Gz 119: 1-2 ; LB 285; LB 481

bijbelgedeelten: Mat.7:1-5 en 25:31-46; Rom.12: 9-21; Kol.3:8-14

belijdenis: HC znd 40

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze weten wat vooroordelen zijn en dat ze zelf ook vooroordelen hebben.				
	Ze weten wat de bijbel van hen vraagt met betrekking tot dit onderwerp.				
	Ze willen graag de bijbelse richtlijnen volgen en bidden daar ook om.				
	Ze kunnen het geleerde toepassen in hun dagelijks leven.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Blok E – nivo 2 -Avond 3; Christen zijn en seks

a. leerdoelen

hoofd

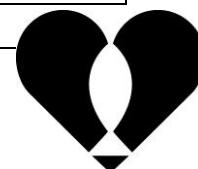
- Ze weten wat het 7^e gebod inhoudt
- Ze weten wat de bijbelse visie op sex is
- Ze weten wat het gebod betekent voor hun leven als christen

hart

- Ze willen vanuit de bijbelse visie omgaan met sex

b. lesopzet

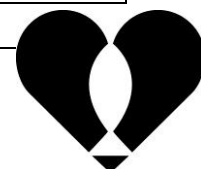
Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	<p>Mentorkwartiertje</p> <p>Bij dit onderwerp is een veilige sfeer in de groep heel belangrijk. Maak dat van tevoren even bespreekbaar. Hou er rekening mee dat er onder de jongeren de nodige problemen kunnen leven. Maak duidelijk dat ze ook buiten het uur welkom zijn om er met je verder over te praten.</p>	
19.15	<p>intro</p> <p>Start met de vraag wat ze deze week op t.v.hebben gezien en wat de rol van seks daarin was..</p> <p>Bespreek het beeld dat er uit naar voren komt.</p> <p>Hoe ziet men seks? (wereldse visie; seks is een natuurlijke drift waaraan je mag toegeven, sex is gewoon een consumptiemiddel)</p> <p>Is het anders bij mensen die geloven?</p> <p>(De eo heeft een programma gemaakt “zo kan het ook “over hoe verbied ik mijn tiener seks. Laat heel goed de leefwereld zien, kun je eventueel ook gebruiken.via de computer te bekijken)</p> <p>Laat ze voor zichzelf lezen wat Marc zegt.(op werkblad)</p> <p>Marc (17 jaar, lid van een Baptistengemeente in de provincie Utrecht):</p> <p>“Ik kijk ieder vrij moment naar TMF. Ik merk dat ik zelf ook die clips ga nadoen. Ik praat en flirt makkelijker met meisjes. Ook op feestjes dansen we zoals ze het op tv doen. Ik vind het geen probleem om met een meisje te zoenen dat ik nog niet lang ken. Ook ben ik al eens met iemand naar bed geweest. Ik heb er geen spijt van. Zo is het leven nu eenmaal. Ik heb het maar met één meisje gedaan. Ik zou het niet leuk vinden als mijn toekomstige vrouw met</p>	

	<p>tien man seks heeft gehad.</p> <p>Met mijn vrienden praat ik bijna altijd over meisjes, one-night-stands en pornosites. Van mijn vriendenclub kijkt 99 procent porno op internet. Ik doe dat ook, van soft- tot harde porno. Als ik de pornosites afsluit, heb ik niet het idee dat ik iets verkeerd gedaan heb. Het is alsof de scheidsrechter de voetbalwedstrijd affluit. Of ik ook pornosites zou bekijken als Jezus in mijn kamer zou zitten? Uhm... nee... Dan niet inderdaad. Terwijl ik wel gewoon zou blijven voetballen. Tja, het is misschien toch niet helemaal normaal.”</p> <p>---</p> <p>Als je op Marcs verhaal moest reageren wat zou je dan tegen hem zeggen?.</p> <div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center;"> <div style="display: flex; align-items: center; margin-bottom: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;">Ik ben het wel met je eens.</div> </div> <div style="display: flex; align-items: center; margin-bottom: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;">Ik vind het nogal heftig wat je zegt.</div> </div> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-left: 10px;">Ik heb zo mijn vraagtekens bij jouw mening.</div> </div> </div> <p>Als je Marc een mailtje mocht sturen wat zou je daar dan inzetten? Vind je wat Marc vertelt passen bij een leven als Christen?</p>	
19.30	<p>De Catechismus over seks</p> <p>De wereldse visie op seks is: seks is een natuurlijke drift. Daar mag je best als je er behoefte aan hebt aan toegeven. We gaan kijken wat de christelijke visie is op seks. Eerst bekijken we de catechismus, daarna volgt een bijbelstudie.</p> <p>Op het werkblad staat vr/antw 108 lees dat samen. Wat staat hier eigenlijk? Probeer in tweetallen dit te herschrijven in gewoon nederlands.</p> <p>Doe dan hetzelfde met vr.en antw.109.</p> <p>(Eventueel kun je de helft met vraag en antwoord 108 en de andere</p>	

	<p>helft met vraag en antwoord 109 aan het werk zetten.</p> <p>Onreine daden, gebaren, woorden, gedachten en begeerten. Je hoort al dat God seks ziet als iets heel hoogs ,als iets heel intiems.</p>	
19.45	<p>Bijbelstudie over seks</p> <p>Op het werkblad staat Gen 2: 24 en 1 Kor 6: 16+19-20</p> <p>Leg uit wat de situatie was: In de gemeente van Korinte waren er mannen die zo nu en dan nog naar de hoeren gingen in de afgodentempel. Dat was in die samenleving heel normaal; had je behoefte aan seks, dan zorgde je daarvoor.</p> <p>Wat is Paulus tegenargument? (Laat de groep daar eerste een antwoord op zoeken)</p> <p>Paulus haalt de bijbelse visie op seks naar voren: seks is samen één worden. Je geeft je helemaal aan die ander. Intimiteit en seks kunnen opbloeien binnen de bescherming van liefde en trouw.</p> <p>Op het werkblad staan de volgende tegenstellingen: (De cursieve zinnen staan niet op het werkblad, die worden tijdens de les ingevuld)</p> <p>Laat ze steeds eerst zelf de tweede helft van de tegenstelling invullen, bespreek het daarna samen, en vul dan de definitieve tekst in:</p> <p>Seks is</p> <p>niet: bevrediging van jouw seksuele behoefte maar: <i>totale toewijding aan die ander</i></p> <p>niet: voor een tijdje iets samen hebben maar: <i>je definitief aan die ander geven</i></p> <p>niet: ik blijf ik, jij blijft jij 1+1=2 maar: <i>je onafhankelijkheid opgeven; ik+jij= wij ; 1+1=1</i></p> <p>niet: blote lijven, maar gesloten geesten maar: <i>helemaal open en kwetsbaar zijn voor elkaar</i></p>	
19.55	<p>Waar sta jij</p> <p>Vat nog een keer duidelijk het verschil tussen de wereldse en de bijbelse visie op seks samen.</p> <p>De wereld: seks is een kwestie van hormonen, als je er behoefte aan hebt dan moet je het doen, mits die ander er ook vrijwillig aan meewerkt.</p>	

	<p>De bijbel: Seks is je totaal en definitief aan die ander geven. Het is samen één worden. Intimiteit en seks kunnen daarom alleen opbloeien binnen de bescherming van liefde en trouw.</p> <p>Wat voor soort geschenk wil je zijn? Hoe wil jij je aan een ander geven? Wat voor soort geschenk wil je graag krijgen?</p> <p>Op het werkblad staat het volgende schema:</p> <p>Sex als consumptiemiddel $\longleftrightarrow$ sex als beschermd geschenk.</p> <p>$\longleftarrow$ $\longrightarrow$</p> <p>Waar zit jij op deze lijn? (zet een punt) Welke kant wil je op? (maak van die punt een pijltje) Wat is daar voor nodig? (bespreek dit met elkaar)</p>	
20.00	<p>Prestatie</p> <p> </p> <p>Bespreek wat je op de dia van deze les wilt: een lied, een foto, een aantal stellingen. Misschien heb je nog meer ideeën. Spreek af wie de dia maakt. De volgende les een uitdraai meenemen om te laten zien!</p>	
20.10	<p>Huiswerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - deel de memorisatietekst uit - deel het boekje 'Trouwen of Samenwonen' van Jaap Oosterhuis uit; vraag ze om het voor de volgende keer te lezen. <p>Sluiting</p> <p>Neem in het gebed een moment van stilte, zodat de jongeren hun eigen leven bij God kunnen brengen.</p>	
huiswerk	<p>Huiswerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tekst memoriseren - evt. opdrachten mbt de prestatie - boekje 'trouwen of samenwonen' lezen. <p>- Het bijbelleesrooster:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Spreuken 5:15-23 <p>Seksualiteit is prachtig wanneer het zo wordt gebruikt als God het bedoeld heeft</p> <ul style="list-style-type: none"> * Spreuken 6:20-35 <p>Overspel ('vreemd gaan') is verschrikkelijk</p>	

	<p>* Matteüs 5:27-30 Je hebt al problemen met het zevende gebod als je met verkeerde verlangens kijkt naar iemand die niet jouw man/vrouw is.</p> <p>* 1 Korinte 7:1-5 Satan zal er alles aan doen om ons te pakken op onze zwakke punten. De verseksualisering van de samenleving mag je gerust duivelswerk noemen.</p> <p>* 1 Korintiërs 6:18-20 Omdat je lichaam een tempel is van de heilige Geest moet je zo zorgvuldig mogelijk omgaan met seksualiteit</p> <p>* Efeze 5:21-33 God wil graag dat man en vrouw het goed hebben samen en elkaar gelukkig maken</p> <p>* 1 Tessalonicenzen 4:1-8 Het is niet altijd makkelijk om anders te zijn dan de cultuur waarin je leeft. Maar de heilige Geest komt ons te hulp.</p>	
--	--	--

c. benodigde materialen

- pennen
- memorisatiekaartjes
- boekjes 'Trouwen of samenwonen?'

d. suggesties

zingen: Ps 45; Gz 130; Gz 132;

bijbelgedeelten: Gen 2:18-25; Spr. 5:15-23; Hooglied; 1 Kor 6:12-20;

belijdenis: HC znd 41

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	Ze weten wat het 7 ^e gebod inhoudt				
	Ze weten wat de bijbelse visie op seks is				
	Ze weten wat het gebod betekent voor hun leven als christen				
	Ze willen vanuit de bijbelse visie omgaan met seks				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Blok E – nivo 2 -Avond 4; jij en jouw relaties

a. leerdoelen

Hoofd:

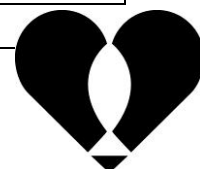
- ze weten wat het begrip relatie inhoudt en dat er verschillende soorten relaties zijn.
- ze begrijpen het verschil tussen relaties die meer consumptief van aard zijn en relaties die meer het karakter van verbond hebben
- ze weten dat gevende en onvoorwaardelijke liefde en trouw typerend zijn voor Gods relatie met hen
- ze weten dat God zijn kinderen niet afrekend op hun ontrouw, maar dat Jezus daarvoor de straf droeg
- ze weten dat God ons wil helpen om zijn trouw en liefde door te geven naar anderen

Hart

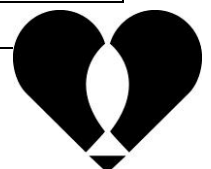
- ze ervaren Gods liefde en trouw
- ze willen zich door God laten veranderen zodat ze in hun relaties meer op Jezus gaan lijken
- ze willen zelf trouw en liefdevol zijn in hun relaties.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	Terugkoppeling - Kijk even wat er van de eerste 3 lessen is blijven hangen. Zijn er mog vragen over de vorige keer? - is de memorisatietekst geleerd? - Leg nog even uit dat de 10 geboden allemaal een groot terrein van het leven raken: niet stelen > je bezit; geen vals getuigenis > je spreken; enz. We zijn bezig met het 7 ^e gebod: dan gaat het over het huwelijk en over vreemdgaan (pleeg geen overspel), maar dat raakt dan ook heel ons omgaan met seksualiteit en relaties. De vorige keer hebben we het vooral over seks gehad, nu gaat het vooral over relaties.	
19.20	soorten relaties Vanavond gaat het dus over relaties en wat die betekenen voor je. Van Dale: “relatie = persoon tot wie men in betrekking staat” Leg uit dat er verschillende soorten relaties zijn. Van heel oppervlakkig, tot heel diep; van heel vluchtig tot heel bindend.	

	<p>Op het werkblad staat het volgende kader:</p> <div data-bbox="810 246 1125 526" style="text-align: center; border: 1px solid black; width: 197px; height: 125px; margin: 10px auto;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 50px; height: 50px; margin: 0 auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> ik </div> </div> <p>Laat ze voor zichzelf 10 namen invullen van mensen met wie ze een relatie onderhouden. Hoe belangrijker de relatie voor hen is hoe dichter ze de naam in het midden schrijven. (laat ze zoveel mogelijk verschillende soorten relaties nemen)</p> <p>Zet nu op een flap papier hetzelfde schema. Vraag: wat voor soort relaties staan er helemaal in het midden; welke helemaal aan de rand, welke er tussen in. (noteer dat op de flap)</p> <p>Leg uit dat we het verschil tussen relaties, en wat dat betekent, nu verder uit gaan werken.</p>				
19.25	<p>Van consumptieve relaties tot verbondsrelaties</p> <p>Er zijn dus heel verschillende soorten relaties: van heel vrijblijvend tot heel diep en bindend. We bekijken van allebei een voorbeeld: de consumptieve relatie b.v. die met de kapper aan de ene kant, en de verbondsrelatie b.v. een huwelijk aan de andere kant.</p> <p>Hang de volgende flap op:</p> <div data-bbox="392 1317 794 1545" style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px auto; width: fit-content;"> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">consumptief b.v. kapper</td> <td style="width: 5%; border-left: 1px solid black; padding: 5px;"></td> <td style="width: 45%; padding: 5px;">verbond b.v. huwelijk</td> </tr> </table> </div> <p>Laat ze verschillen opnoemen tussen beide typen relaties en noteer die op de flap (evt. kun je met plakbriefjes werken) Vul daarna als samenvatting met elkaar het schema op het werkblad in. (zie volgende bladzij; de cursieve woorden moeten samen ingevuld worden)</p> <p>Trek als conclusie: hoe dieper en intensiever een relatie is, des te onvoorwaardelijker, bindender en geender moet de opstelling zijn van de personen in die relatie.</p>	consumptief b.v. kapper		verbond b.v. huwelijk	
consumptief b.v. kapper		verbond b.v. huwelijk			

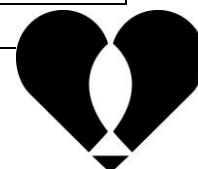
	<p>schema op werkblad:</p> <table border="1" data-bbox="354 259 1206 562"> <thead> <tr> <th data-bbox="354 259 788 338">consumentenrelatie (plaatje kapper)</th> <th data-bbox="788 259 1206 338">verbondsrelatie (plaatje huwelijk)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="354 338 788 416">vrijblijvend</td> <td data-bbox="788 338 1206 416">- verplichtend, trouw</td> </tr> <tr> <td data-bbox="354 416 788 488">zelfgericht</td> <td data-bbox="788 416 1206 488">op die ander gericht</td> </tr> <tr> <td data-bbox="354 488 788 562">voorwaardelijk</td> <td data-bbox="788 488 1206 562">onvoorwaardelijk</td> </tr> </tbody> </table> <p>Hang nu de volgende flap op:</p> <div data-bbox="368 663 850 925" style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="display: flex; justify-content: space-around;"> Consumtief Verbond </p> </div> <p>Schrijf op 7 gekleurde kleine plakbriefjes de volgende 7 typen relaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerkmensen - teamgenoten (sport) - God - de kapper - huwelijk - verkering - je vrienden <p>Laat twee jongeren ze in volgorde van consumptief naar verbond opplakken (= minder en meer bindend). Bespreek met elkaar het resultaat.</p>	consumentenrelatie (plaatje kapper)	verbondsrelatie (plaatje huwelijk)	vrijblijvend	- verplichtend, trouw	zelfgericht	op die ander gericht	voorwaardelijk	onvoorwaardelijk	
consumentenrelatie (plaatje kapper)	verbondsrelatie (plaatje huwelijk)									
vrijblijvend	- verplichtend, trouw									
zelfgericht	op die ander gericht									
voorwaardelijk	onvoorwaardelijk									
19.40	<p>De relatie met God als verbondrelatie</p> <p>Leg uit dat de relatie met God de vorm heeft van een verbond: een intieme liefdesrelatie in een bindend wettelijk kader. Of met andere woorden: een liefdevol contract. (In de bijbel is het huwelijks(verbond) een afspiegeling van Gods verbond met zijn volk).</p> <p>a) Gods relatie met ons</p> <p>Op het werkblad staat een schema, en er staan onder het schema 3 tekstverwijzingen. Laat de jongeren in groepjes van 2 de tekstverwijzingen opzoeken, en de tekstverwijzing invullen in het juiste vak van het schema.</p>									

	<table border="1" data-bbox="354 226 1220 636"> <tr> <td data-bbox="354 226 788 300">Gods relatie met ons:</td> <td data-bbox="788 226 1220 300">tekst die dat duidelijk laat zien:</td> </tr> <tr> <td data-bbox="354 300 788 414">- verplichtend, een bindend wettelijk kader</td> <td data-bbox="788 300 1220 414"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="354 414 788 488">- in liefde op die ander gericht</td> <td data-bbox="788 414 1220 488"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="354 488 788 636">- onvoorwaardelijk, wat die ander ook doet God blijft trouw</td> <td data-bbox="788 488 1220 636"></td> </tr> </table> <p data-bbox="354 640 456 672">teksten:</p> <ul data-bbox="354 676 1171 784" style="list-style-type: none"> - 1 Joh 4: 9-10 (Gods liefde die tot het uiterste ging) - Deut 29:10-12 (verplichtend: God belooft het onder ede) - Lukas 15:11-24 (onvoorwaardelijk, je mag altijd terugkomen) <p data-bbox="354 824 783 855">Bespreek het resultaat met elkaar</p> <p data-bbox="354 860 1241 999">Vertel nu dat God met hen een verbondsrelatie heeft, de doop is daar het teken van. Laat zien wat dat voor hen betekent: God blijft onvoorwaardelijk trouw! Dank samen voor Gods onvoorwaardelijke trouw.</p> <p data-bbox="354 1043 655 1075">b. onze relatie met God</p> <p data-bbox="354 1120 935 1151">Op het werkblad staan de volgende 4 zinnen:</p> <ol data-bbox="354 1155 1264 1406" style="list-style-type: none"> a) Ik hou me aan de regels van Gods verbond, en daarom blijft de relatie tussen mij en God goed. b) Jezus heeft in mijn plaats zich aan Gods verbond gehouden, en daarom maakt het niet uit hoe ik leef. c) Ik geloof helemaal niet dat God een verbond met mij gesloten heeft. d) Hoe lief God mij had zie ik aan wat Jezus gedaan heeft. Ik wil nu ook Hem mijn liefde laten blijken in alles wat ik doe. <p data-bbox="354 1451 1190 1518">Laat de jongeren de zin uitkiezen die ze het meest aanspreekt, en bespreek het resultaat.</p>	Gods relatie met ons:	tekst die dat duidelijk laat zien:	- verplichtend, een bindend wettelijk kader		- in liefde op die ander gericht		- onvoorwaardelijk, wat die ander ook doet God blijft trouw		
Gods relatie met ons:	tekst die dat duidelijk laat zien:									
- verplichtend, een bindend wettelijk kader										
- in liefde op die ander gericht										
- onvoorwaardelijk, wat die ander ook doet God blijft trouw										
19.50	<p data-bbox="354 1559 608 1590">Op God gaan lijken</p> <p data-bbox="354 1630 1257 1778">Leg uit dat de diepste relaties gedragen worden door onvoorwaardelijke opofferende liefde (verbondsrelatie), maar dat wel betekent dat je in een situatie kunt komen dat je wel liefde geeft, maar geen liefde terugkrijgt.</p> <p data-bbox="354 1783 1150 1814">Vraag ze wat ze denken dat de bijbelse lijn is in zo'n situatie?</p> <p data-bbox="354 1818 1114 1850">Laat zien dat er uiteindelijk maar twee mogelijkheden zijn:</p> <ul data-bbox="354 1854 1270 1921" style="list-style-type: none"> - of we maken relaties toch voorwaardelijk: ik heb alleen lief als jij mij ook liefhebt. 									

	<p>- of we vragen de Here om ons door zijn Geest te helpen zijn voorbeeld te volgen.</p> <p>Rond af door samen Matteüs 5:43-48 te lezen.</p>	
20.00	<p>Presentatie:</p> <p>Bekijk de uitdraai van de dia van de vorige keer en inventariseer welke ideeën er zijn voor de dia van deze les.</p> <p>Spreek af wie het verzorgt.</p>	
20.15	<p>Huiswerk opgeven</p> <p>- memorisatietekst uitdelen</p> <p>sluiting</p> <p>Inventariseer gebedspunten op basis van wat we besproken hebben, en bidt ook dat de Here ons helpt om Jezus na te volgen en trouw en liefdevol te zijn in onze relaties.</p>	
Huiswerk:	<p>Huiswerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - taken die verdeeld zijn voor de prestatie - uit het hoofd leren tekst memorisatiekaartje - Het bijbelleesrooster: <p>* Genesis 2:18-25</p> <p>De woorden in vers 24 herinneren aan een verbondssluiting. De éénheid van man en vrouw is geen vrijblijvende zaak maar een verbond voor het leven.</p> <p>* Genesis 24:51-67</p> <p>Een heel andere tijd en cultuur. Vrouwen werden uitgehuwelijkt. Maar we lezen: 'Isaäk ging van Rebekka houden'. Daar gaat het om!</p> <p>* 1 Samuël 1:1-7</p> <p>In die tijd was polygamie een geaccepteerd verschijnsel. God heeft een tijdlang toegestaan dat zijn volk hierin meeging, maar het is nooit zijn ontwerp geweest. In alle gevallen van polygamie die we tegenkomen in de bijbel leidt het tot rivaliteit en ellende. Denk ook aan de gezinnen van Abraham, Jakob en David. In het nieuwe testament gaan we weer terug naar Gods oorspronkelijke ontwerp (zie bijvoorbeeld 1 Timoteüs 3:2)</p> <p>* 1 Korinte 13:4-5</p> <p>Maar twee verzen over de liefde, toch voldoende om ons aan het denken te zetten</p> <p>* 1 Korinte 13:6-7</p> <p>Alleen met Gods hulp kun je zo liefhebben</p> <p>* 1 Johannes 3:16-19</p> <p>Ook in het huwelijk mogen we ons laten inspireren door Jezus' liefde: zelfopofferend en radicaal.</p> <p>* 1 Johannes 4:7-10</p> <p>Het diepste geheim van liefde is dat God liefde is.</p>	

c. benodigde materialen

- Flaps met relaties; flap met lijn + plakbriefjes met relaties; stiften
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 89: 1 en 6; Ps 105:5 en 21; Ps 106: 1en 18; Ps 133; Gez 160; LB 481

bijbelgedeelten: Gen 15; Deut 29:9-20, Ez 36:22-32;1 Kor.13; 1 Joh 3,11-4,21

belijdenis: HC znd 41

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - ze weten wat het begrip relatie inhoudt en dat er verschillende soorten relaties zijn.				
	2 - ze begrijpen het verschil tussen relaties die meer consumptief van aard zijn en relaties die meer het karakter van verbond hebben				
	3 - ze weten dat gevende en onvoorwaardelijke liefde en trouw typerend zijn voor Gods relatie met hen				
	4 - ze weten dat God zijn kinderen niet afrekend op hun ontrouw, maar dat Jezus daarvoor de straf droeg				
	5 - ze weten dat God ons wil helpen om zijn trouw en liefde door te geven naar anderen				
	6- ze ervaren Gods liefde en trouw				
	7- ze willen zich door God laten veranderen zodat ze in hun relaties meer op Jezus gaan lijken				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Blok E – nivo 2 -Avond 5; Jij en jouw bezit

a. leerdoelen

Hoofd:

- Ze kennen de inhoud van het 8^e gebod
- Ze weten hoe de bijbel spreekt over bezit
- Ze kunnen uitleggen hoe je van dit gebod wordt bevrijd.

Hart

- Ze erkennen dat hun bezit gekregen is.
- Ze ervaren dat hebzucht een zaak van het hart is.

Handen

- Ze delen met anderen.

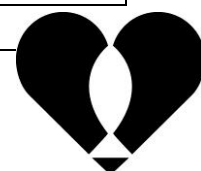
b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje: Misschien leuk als oefening vooraf: Geef één van de jongeren een zak met mini-marsjes ofzo. Zeg erbij: dat is voor jou. Kijk of hij gaat delen of niet. Kom daar in de les op terug.	
19.15	Terugkoppeling - Kijk even wat er van de vorige 2 lessen (over het 7 ^e gebod) is blijven hangen. Zijn er nog vragen over de vorige keer? - is de memorisatietekst geleerd? - Leg nog even uit dat de 10 geboden allemaal een groot terrein van het leven raken: eer je vader en je moeder> gezag; pleeg geen moord> het leven; pleeg geen overspel> relaties en seks - We zijn bezig met het 8 ^e gebod: Steel niet!; dan gaat het over het omgaan met je bezit	
19.20	intro Maak een woordveld rondom het woord stelen. Zet het woord “stelen” op de flapover in het midden Geef ze allemaal een pen en laat ze om de beurt om het woord heen dingen schrijven, die volgens hen te maken hebben met dit gebod. Lees daarna HC zondag 42 (werkblad) en laat indien nodig het woordveld aanvullen. <u>Hoort dit ook bij het 8^e gebod ?</u> - Je kaartje voor de trein niet afstempelen.	

	<ul style="list-style-type: none"> - Een straatkrant kopen van een dakloze. - Als je teveel wisselgeld terug krijgt het houden . - Je mobieltje wegdoen omdat je een mooiere wilt. - Je geld van een krantenloop helemaal voor jezelf houden. <p>Geef samenvattend aan: Het achtste gebod gaat erover hoe je met je bezit God lief hebt boven alles en de naaste als jezelf.</p>	
19.30	<p>Bijbelstudie 1 Tim 6.</p> <p>We gaan kijken wat de bijbel ons te zeggen heeft in verband met dit gebod. Op het werkblad staat 1 Tim.6: 6 t/m 10 en 17 t/m 19. Daaronder is ruimte gereserveerd om een aantal bijbelse regels voor omgaan met bezit, die ze uit dit gedeelte halen op te schrijven.</p> <p>Lees het gedeelte eerst samen, en laat ze dan in groepjes van 3 opschrijven welke regels voor het omgaan met bezit ze in dit bijbelgedeelte vinden.</p> <p>Inventariseer het resultaat. Evt. aanvullende gesprekspunten: 1. In vers 19 staat: de wortel van alle kwaad is geldzucht. Dus door geld kom je ook in conflict met andere geboden, kunnen ze dat uitleggen? 2. Niemand zal van zichzelf zeggen dat hij/ zij hebzuchtig is, hoe komt dat?</p>	
19.40	<p>De les van de Bijbel</p> <p>Op het werkblad staan de volgende bijbelse principes: 1. Je moet tevreden zijn met wat je hebt, ook al is het niet veel 2. Alles wat je hebt hebt je van God in bruikleen gekregen, en moet je gebruiken voor Hem 3. Wie niet deelt, die steelt</p> <p>Hoe zit dat bij hen? Herkennen ze zichzelf hierin? Als er nog tijd is kun je de volgende stellingen bespreken. Stelling: 1 .God is niet tegen rijkdom maar wel tegen armoede 2 .Voor elke luxe uitgave eenzelfde bedrag naar een goed doel.</p> <p>Vraag eerst wie het eens is met de stelling en wie niet. Laat ze tegenover elkaar plaatsnemen. Eerst mag de ene groep uitleggen waarom ze het ermee eens zijn. Dan de andere. Vervolgens mogen ze elkaar met argumenten proberen te overtuigen. Vraag na ongeveer 3 minuten wie gehoord de argumenten naar de andere rij wil.</p>	

19.50	<p>Een bevrijdend gebod?</p> <p>Leg uit dat de bijbel steeds zegt dat je er ook zelf beter van wordt als je gul weggeeft en wilt delen met anderen. Daar willen we het in dit laatste onderdeel over hebben.</p> <p>Lees 2 Cor.8:9 en 9:6 <i>Tenslotte kent u de liefde die onze Heer Jezus Christus heeft gegeven: Hij was rijk, maar is omwille van u arm geworden opdat u door zijn armoede rijk zou worden.</i>'' (8:9) <i>„Bedenk dit: wie karig zaait, zal karig oogsten; wie overvloedig zaait, zal overvloedig oogsten.</i>'' (9:6)</p> <p>Paulus zegt: ik zal je het ultieme voorbeeld van geven laten zien. Jezus werd letterlijk in stukken gebroken aan het Kruis. Aan het Kruis werd Jezus uitgedeeld. Waarom? Om ons te kunnen oogsten. Paulus zegt dat wanneer we deze ongelooflijke gift zien, we de macht van het geld in ons leven kunnen breken.</p> <p>Het Kruis, de ultieme daad van vrijgevigheid, is onze enige zekerheid. Geloof jij in het Kruis? Dan weet je dat God van je houdt. Dit is een zekerheid die geld je niet geven kan. Het Kruis geeft je meer rijkdom dan geld. Jezus Christus gaf de hemel op. Hij gaf Zijn heerlijkheid op. Hij gaf al de rijkdom die Hij had. Hij deed dit omdat jij en ik Hem meer waard zijn dan al dat andere. Als je dat ziet, als dat je hart raakt, zul je vrij zijn van de macht van het geld.</p> <p>Eventueel kun je ook het voorbeeld van het lege hart nog een keer gebruiken: Als God jouw hart niet vult, dan moeten andere dingen je leven zin geven en belangrijk maken. Hebzucht kan daar z'n wortel hebben. Als God je leven vult, en je een eeuwige rijke toekomst kado geeft, dan wordt je van die hebzucht verlost, en kun je wat je hebt gebruiken om te delen.</p> <p>Bespreek tenslotte de volgende vragen: Wat ga jij nu doen met je bezit? Laat ze concrete zaken noemen. Neem dit mee in het gebed dat volgt.</p>	
20.00	<p>Prestatie:</p> <p>Wijs iemand aan die de dia moet maken en bespreek kort wat erin moet. Bekijk de dia van de vorige les.</p>	

20.15	<p>Huiswerk: - deel de memorisatietekst uit</p> <p>Sluiting - Als je bij het laatste onderdeel voor de prestatie al gebeden hebt, kun je afsluiten met een lied.</p>	
Huiswerk:	<p>Huiswerk: - taken die verdeeld zijn voor de prestatie - uit het hoofd leren tekst memorisatiekaartje - Het bijbelleesrooster: * Leviticus 19:9-13 God had zijn volk al vroeg geleerd om te delen met de armen * Deuteronomium 15:1-11 Er mochten eigenlijk geen armen zijn in Israel, dat was een gezamenlijke verantwoordelijkheid. *1 Koningen 21:1-16 In de macht van hebzucht. * Matteüs 19:16-26 Deze man leek heel precies naar de geboden te leven, maar misschien moest hij toch nog maar es Deuteronomium 15 lezen ... (zie boven) * Handelingen 2:41-47 Mensen die Christus als hun Verlosser aannamen stonden ineens heel naders tegenover hun bezit, konden afstand nemen en loslaten. * Handelingen 11:27-30 In Judea woonden blijkbaar de allerarmsten. Wanneer zich een hongersnood aankondigt wordt er meteen actie ondernomen om deze armen te ondersteunen. Giro 555 lijkt christelijke wortels te hebben . * 1 Timoteüs 6:8-19 Het gevaar van rijkdom plus adviezen voor rijke mensen. Wat doe jij hiermee? Wanneer ben je tevreden?</p>	

c. benodigde materialen

- poster met stiften
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 49:1,3 5; Ps.119:13,14; Ps 146: 1-3; Gz 38; LB 473:1,4,10

bijbelgedeelten: Mal.3:8-12; Mt 6:24-34; Lk 6:20-26; Lk 12:13-21; Lk 18,18-27; 1 Tim.6

belijdenis: HC znd 42

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - Ze kennen het achtste gebod.				
	2 - Ze weten hoe de bijbel spreekt over bezit				
	3 - Ze kunnen uitleggen hoe je van dit gebod wordt bevrijd.				
	4. - Ze erkennen dat hun bezit gekregen is.				
	5. - Ze ervaren dat hebzucht een zaak van het hart is.				
	6. - Ze delen met anderen.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Blok E – nivo 2 -Avond 6; Jij en jouw gepraat

a. leerdoelen

Doelstellingen:

Hoofd:

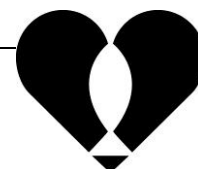
- ze kennen de inhoud van het 9^e gebod
- ze kunnen uitleggen wat de hoofdgedachte van dit gebod is.
- ze weten hoe de bijbel spreekt over leugen en waarheid.

Hart

- ze willen in hun leven laten zien dat hun naaste veilig bij hen is.
- ze erkennen dat ze vaak bezig zijn zichzelf groot te houden ook ten koste van een ander
- ze ervaren dat ze door God geliefd zijn en daarom niet zichzelf meer hoeven groot te houden.

b. lesopzet

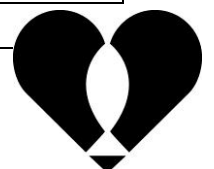
Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	<p>Terugblik, intro 9^e gebod</p> <p>Start met een terugblik op de vorige keren. We zijn bezig met de 10 geboden. Elke gebod raakt steeds een heel terrein van ons leven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5^e gebod? > gezag - 6^e gebod? > het leven - 7^e gebod? > relaties/sexualiteit - 8^e gebod? > bezit <p>Herhaal nog even kort met elkaar waarhet vorige week over ging: Omgaan met je bezit. Laat ze dit koppelen aan het grote gebod: God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf. Laat hen nog even kort uitleggen hoe ze bevrijdt zijn van dit gebod.</p> <p>Wat is de tekst van het 9^e gebod? Over welk terrein van het leven gaat het nu: over jouw woorden en wat die voor je naaste betekenen. Dat gaan we in deze les uitwerken.</p>	
19.20	<p>Uit de rechtspraak</p> <p>Als je de tekst van dit gebod (op werkblad) ziet, aan welke situatie is dan bij dit gebod in de eerste plaats gedacht? > aan een rechtzaak</p> <p>Zet de sfeer van een rechtszaak evt. even neer door een bericht uit de krant over een rechtzaak.</p>	

	<p>Op het werkblad staan: Deut.17: 6-7 en Deut 19: 16-21 en daarbij de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - welke regels worden hier gesteld voor getuigenverklaringen in een rechtzaak? <i>(één getuigenverklaring nooit genoeg; er moet zorgvuldig onderzoek zijn)</i> - hoe wordt voorkomen dat getuigen makkelijk een vals getuigenis afleggen? <i>(er moeten meerdere getuigen zijn; getuigen moeten zelf bij steniging de eerste steen werpen; wie een vals getuigenis geeft krijgt de straf die ander anders gehad zou hebben)</i> <p>Laat ze in twee of drietallen de vragen beantwoorden en bespreek daarna het resultaat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kennen ze mensen in de bijbel die te maken kregen met vasle getuigen? (Naboth, Jezus) - Leg daarbij iets uit over de achtergrond van een rechtzaak in die tijd: er was nog geen recherche, geen forensisch onderzoek, enz. Alles hing af van wat de getuigen verklaarden. Bovendien waren de straffen zwaar: op allerlei zonden stond de doodstraf. - Wat zie je hier al van het bevrijdende van Gods wet? 							
19.30	<p>De catechismus</p> <p>Op het werkblad staat HC zondag 43.</p> <p>Maak samen op een flap een opsomming van alle punten, die hier genoemd worden (vraag steeds om voorbeelden).</p> <p>Je kunt ook het volgende schema op een flap zetten, en samen invullen:</p> <table border="1" data-bbox="354 1386 1257 1503"> <thead> <tr> <th data-bbox="354 1386 807 1424">Niet doen</th> <th data-bbox="807 1386 1257 1424">Wel doen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="354 1424 807 1462"></td> <td data-bbox="807 1424 1257 1462"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="354 1462 807 1503"></td> <td data-bbox="807 1462 1257 1503"></td> </tr> </tbody> </table> <p>De catechismus gaat dus veel verder dan de sfeer van de rechtszaal. Laat ze in tweetallen de uitleg van de catechismus in één korte slagzin proberen te vatten. Waarom gaat het hier uiteindelijk? Dat mijn naaste veilig bij mij is.</p>	Niet doen	Wel doen					
Niet doen	Wel doen							
19. 40	<p>Wat is waarheid, en wat is leugen</p> <p>Stel als inleidende vraag de vraag: wat is een leugen? (laat ze suggesties geven en vraag door: ja, maar wat is onwaarheid? Gaat het om de feiten? Is wat Rachab deed (Joz 2) een leugen?)</p>							

	<p>Lees nu de volgende teksten (Op werkblad)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Joh. 8: 44-47. - Joh 14: 6 <p>Wat zegt dit ten diepste over de vraag naar leugen en waarheid? De raag is steeds: dien ik in mijn spreken Jezus (door God en de naaste lief te hebben) of de duivel? Kunnen ze dit concreet maken?</p>	
19.45	<p>Jezus werd veroordeeld, zodat jij vrij kunt zijn</p> <p>Vertel kort iets over het proces tegen Jezus (Lees daarvoor evt. Matt 26: 57-68): Hij was duidelijk niet schuldig (ze konden geen 2 gelijklopende valse getuigenissen tegen Hem vinden; de rechter (kajafas) had Hem vrij moeten spreken, maar stapt uit zijn rol en vraagt Jezus zichzelf te beschuldigen; Jezus had kunnen zweigen, maar door juist op dat moment de waarheid te spreken tekent Hij zijn eigen doodvonnis.</p> <p>Laat nu in twee simpele tekeningetjes zien wat er gebeurt:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> <p>normaal:</p> <p>leugenaar</p> <p>waarheid → dood</p> <p>leugen → leven</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>het evangelie:</p> <p>leugenaar</p> <p>waarheid → dood</p> <p>leugen → leven</p> </div> </div>	
19.55	<p>en nu jij</p> <p>Bespreek de vraag: Als je weet dat Jezus dit voor jouw leugens moest lijden, wat betekent dit dan voor jouw manier van praten? Voor wat kies jij: de vis of de slang? Waar bevrijdt dit gebod je van? Laat ze dit eerst zelf bedenken en leg indien nodig uit: Jezus bevrijdt je van de neiging jezelf groot te houden. Dat doe je vaak door negatief te zijn over anderen om er zelf beter van te worden. Je hoeft jezelf niet meer groot te houden. Hij was er voor jou zodat jij er kunt zijn voor anderen. Vraag tenslotte wat dit betekent voor hun spreken met en over anderen.</p>	

	<p>Als er tijd genoeg is: Laat ze in tweetallen een cartoon tekenen waarin ze concrete voorbeelden geven.</p>	
20.00	<p>Prestatie</p> <p>Wijs iemand aan die de dia moet maken en bespreek kort wat erin moet. Bekijk de dia van de vorige les.</p>	
20.15	<p>Huiswerk opgeven</p> <ul style="list-style-type: none"> - evt opdracht voor prestatie - memorisatietekst uitdelen <p>sluiting</p> <p>Bespreek dat een vorm van christelijk gedrag is: niet over iemand die anders/vreemd/vervelend is roddelen, maar voor hem/haar bidden. Neem tijdens het gebed een moment stilte waarin ieder dat concreet kan doen.</p>	
Huiswerk:	<p>Huiswerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - memorisatietekst leren - Het bijbelleesrooster: <ul style="list-style-type: none"> * Spreuken 25:18 en 19 Onbetrouwbaarheid is buitengewoon schadelijk voor je naaste * Genesis 27:18-24 Jakob, een onbetrouwbaar persoon, en toch is onze God de God van Abraham, Isaäk en Jakob ... * 2 Timoteüs 2:1-2 Betrouwbaarheid is een vereiste om onderwijs over God te mogen geven * Psalm 12 Onder mensen is er zoveel onbetrouwbaarheid, maar gelukkig mogen we altijd terugvallen op de betrouwbaarheid van God * Handelingen 5:1-6 Onbetrouwbaarheid kan niet bestaan in Gods aanwezigheid en in zijn gemeente. Dit wordt duidelijk in een heel heftige gebeurtenis. * 1 Koningen 21:1-13 Valse getuigen worden ingezet om Naboth te kunnen veroordelen. Hét bijbelse voorbeeld van zonde tegen het negende gebod. * Openbaring 1:4-6 De Here Jezus is onze betrouwbare getuige 	

c. benodigde materialen

- Poster en stiften
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 12:1,4 en 5; Ps 25:2 en 4;Ps 119:17 en 40; Gz ;LB 1; LB 285; E&R 54

bijbelgedeelten: Deut.19:16-21; 1Kon.21; Joh 8,42-47; Ef 4:25-29; Jak.3:1-12

belijdenis: HC znd 43

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - ze kennen de inhoud van het 9 ^e gebod				
	2 - ze kunnen uitleggen wat de hoofdgedachte van dit gebod is.				
	3 - ze weten hoe de bijbel spreekt over leugen en waarheid.				
	4 - ze willen in hun leven laten zien dat hun naaste veilig bij hen is.				
	5 - ze erkennen dat ze vaak bezig zijn zichzelf groot te houden ook ten koste van een ander				
	6 - ze ervaren dat ze door God geliefd zijn en daarom niet zichzelf meer hoeven groot te houden.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Blok E – nivo 2 -Avond 7; Jij en jouw diepste drijfveren

a. leerdoelen

hoofd

- ze kennen de inhoud van het 10^e gebod
- Ze weten dat het in het 10^e gebod gaat om de gezindheid van het hart
- Ze weten dat dit gebod hen leert dat ze Jezus nodig hebben

hart:

- ze voelen dat ze aan dit gebod net als aan alle andere niet kunnen voldoen.
- ze willen graag kiezen voor een leven uit genade.

handen:

- ze bidden om de Heilige geest die hun leven kan vernieuwen

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	<p>Terugblik en introductie</p> <p>Een korte terugblik op de laatste lessen: les 4: jij en jou.....? (relaties) Welk gebod? (het 7^e) Wat moet je volgens dat gebod niet doen? (overspel plegen) les 5: jij en jou.....? (bezit) Welk gebod? (het 8^e) Wat moet je volgens dat gebod niet doen? (stelen) les 6: jij en jou.....? (gepraat) Welk gebod? (het 9^e) Wat moet je volgens dat gebod niet doen? (een vals getuigenis afleggen)</p> <p>We gaan nu naar het 10^e gebod. Wat houdt dat gebod in? > (tekst 10^e gebod in NBV en NBGvert op werkblad) Zet uw zinnen niet op..... Gij zult niet begeren</p> <p>Beslaat dit gebod ook een bepaald terrein, zoals de vorige geboden? Wat is het verschil met b.v. het 7^e en 8^e gebod? Leg uit dat de vorige geboden steeds een bepaald deel van het leven raakten (gezag/leven/sekd en relaties/ bezit/woorden), en dat het er vooral om ging wat je niet moest doen. Het ging dus om je daden. Maar vanavond gaat het niet alleen over wat je niet mag doen maar ook over de drijfveren daarachter, over wat daaraan vooraf gaat namelijk over de gezindheid van je hart. Voor je tot zonde komt is er in je hoofd en in je hart al heel wat gebeurd .Begeerte is uiteindelijk de wortel van alle kwaad.</p>	

Vraag hen vervolgens uit te leggen hoe het woord begeren past bij de geboden die we gehad hebben.

Laat hen het schema invullen. (Opwekblad)

gebod	begeerte
pleeg geen moord	
Pleeg geen overspel	
steel niet	
leg geen vals getuigenis af	

19.25

Bijbelstudie

De zonde begint dus al in je hart .

Laat ze ieder voor zich de volgende Bijbelgedeelten lezen en daarna het schema invullen. (Op werkblad)

bijbelverhaal	wanneer begint de zonde?
(Genesis 3) 6 De vrouw keek naar de boom. Zijn vruchten zagen er heerlijk uit, ze waren een lust voor het oog, en ze vond het aanlokkelijk dat de boom haar wijsheid zou schenken. Ze plukte een paar vruchten en at ervan. Ze gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en ook hij at ervan.	
(2 Samuël 11) 2 Op een keer stond David aan het eind van de middag op van zijn rustbed en liep wat heen en weer over het dak van het paleis. Beneden zag hij een vrouw die aan het baden was. Ze was heel mooi om te zien. 3 Hij liet uitzoeken wie ze was, en men zei hem: 'Dat is Batseba, de dochter van Eliam, de vrouw van de Hethiet Uria.' 4 David liet haar bij zich komen en sliep met haar.	
(Jozua 7) 20 Achan antwoordde: 'Ik beken dat ik heb gezondigd tegen de HEER, de God van Israël. Dit is wat ik heb gedaan: 21 Ik zag dat er onder de buit een prachtige mantel uit Sinear was en tweehonderd sjekel zilver en een goudstaaf die wel vijftig sjekel woog. Ik kon mijn ogen er niet vanaf houden en heb het gestolen.	
(Genesis 4) 3 Op een keer bracht Kaïn de HEER een offer van wat hij had geoogst. 4 Ook Abel bracht een offer; van de eerstgeboren dieren van zijn kudde koos hij de mooiste uit. De HEER merkte Abel en zijn offer op, 5 maar voor Kaïn en zijn offer had hij geen oog. Dat maakte Kaïn woedend, zijn blik werd donker. ... .. 8 Kaïn zei tegen zijn broer Abel: 'Laten we het veld in gaan.' Toen ze daar waren, viel hij zijn broer aan en sloeg hem dood.	

	Bespreek samen wat er is ingevuld en laat nog eens zien dat de zonde begint in je hart.	
19.35	<p>Catechismus</p> <p>Op het werkblad staat vraag en antwoord 113 van de Catechismus:</p> <p><i>Vraag</i> Wat eist God in het tiende gebod? <i>113:</i></p> <p><i>Antwoord:</i> Dat zelfs de geringste neiging of gedachte die tegen enig gebod van God ingaat, in ons hart nooit meer mag komen, maar dat wij altijd met heel ons hart alle zonden haten en liefde tot alle gerechtigheid hebben.</p> <p>Beantwoord dan in tweetallen de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat valt op als je dit zo leest? - Wat vraagt God van je? - Kun je Gods geboden houden? - Waarom leert de Here je zijn geboden als je ze toch niet kunt houden? <p>bespreek de antwoorden.</p> <p>Lees daarna HC vr. en antw. 114 en 115. (ook op werkblad) Vergelijk je eigen antwoorden met de antwoorden van de HC.</p>	
19.45	<p>Bijbelstodie Matteüs 22</p> <p>Vertel eerst in de inleiding dat de joden in de Thora 613 geboden en verboden hadden gevonden. Een 'wetgeleerde' was iemand die al die geboden en verboden uit zijn hoofd kende (itt 'de schare die de wet niet kent).</p> <p>Vraag de jongeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - waarom maakten ze zo'n lijst met geboden en verboden? - wat het mogelijk ze allemaal te houden? <p>Leg uit dat ze op deze manier Gods geboden hanteerbaar maakten, en dat het zo met veel inspanning mogelijk was je aan alle regels te houden.</p> <p>Alleen: zo nu en dan leken twee geboden met elkaar in strijd. Je kreeg dan eindeloze discussies over welk gebod het belangrijkste was.</p> <p>Lees nu: Matteüs 22: 34-40 (Op werkblad) Laat ze nu eerst in tweetallen over de volgende vragen nadenken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe stelde de wetgeleerde Jezus met deze vraag op de proef? (hij 	

	<p>wilde hem vangen in discussies over welk gebod nu belangrijker is) - Jezus vervangt de 613 geboden door 2. Maar wat is het effect?</p> <p>Laat in de nabespreking zien dat: - het dubbelgebod laat zien dat het om ons hart gaat, om de liefde, en niet om het houden van een stelsel van regels. - Jezus ons zo laat voelen dat we onze redding niet kunnen verdienen door ons aan de geboden te houden.</p>	
19.55	<p>Afsluitend gebed</p> <p>Maak tenslotte duidelijk dat dit gebod niet vrijblijvend is maar om een keus vraagt. Zing ter afsluiting samen het volgende lied als een gebed: “Maak mij een beeld van U” E&R 161 (Op werkblad)</p> <p>Of sluit af met een gebed. Verdeel de volgende gebedspunten: - Prijs God om Wie Hij is: machtig God, sterke Rots - Dank Hem voor zijn liefde - Dank de Heer Jezus voor het grote offer dat Hij voor ons heeft gebracht - Vraag God vergeving voor eigen verkeerde verlangens (neem bijv. een concreet voorbeeld in gedachten) - Bid voor een actuele situatie - Vraag of Gods Geest je wilt leiden zodat je meer en meer Jezus kunt volgen.</p>	
20.00	<p>Prestatie:</p> <p>Vraag hoe ver het is met het verzamelen van de dia's. Bespreek wat er van deze avond op de dia moet en wie dat gaat doen.</p>	
20.15	<p>Huiswerk opgeven</p> <ul style="list-style-type: none"> - memorisatietekst uitdelen - evt. opdracht mbt prestatie <p>sluiting (Er is al gezongen en gebeden, dus dat hoeft je niet te herhalen)</p>	
Huiswerk:	<p>Huiswerk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - memorisatietekst leren - Het bijbelleesrooster: <i>Zonde en heilig leven begint al in je gedachten en verlangens. 7 voorbeelden</i> * Matteüs 5:1-10 Allemaal eigenschappen die betrekking hebben op ons innerlijk 	

	<p>leven. Daar begint het, in de wereld van onze gedachten en gevoelens.</p> <p>* Matteüs 5:27-30</p> <p>Deze verzen laten aan duidelijkheid niets te wensen over. Zonde begint van binnen en komt dan pas naar buiten.</p> <p>* Matteüs 15:12-20</p> <p>Ook in dit gedeelte weer hetzelfde principe. De allerbelenagrijkset vraag is: Wat leeft er in je hart? Weet jij het van jezelf?</p> <p>* 2 Samuël 13:1-14</p> <p>Amnon had al heel lang een zondig verlangen gekoesterd. De zonde werd niet pas een feit toen bhij zich aan z'n zus had vergrepen.</p> <p>* Psalm 51:1-12</p> <p>David wist uit eigen ervaring dat zonde heel diep kan wortelen. Vandaar zijn gebed in vers 12.</p> <p>* Spreuken 4:20-27</p> <p>Let vooral op vers 23. Hoe doe jij dat, waken over je hart?</p> <p>* Romeinen 13:8-10</p> <p>Liefde is de vervulling van de wet. Probeer Gods geboden daarom te vertalen in liefde. Bijvoorbeeld: Niet stelen, maar ... wel delen.</p>	
--	--	--

c. benodigde materialen

- flaps, stiften
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 139: 1 en 11, Ps 73: 10 en 11; Gz 34; Gz 38; LB 21:1 en 3

bijbelgedeelten Gen 3: 1-7; Mt 5:27-30; Jacobus 1:2-18

belijdenis: HC znd 44

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	1 - ze kennen de inhoud van het 10 ^e gebod				
	2 - Ze weten dat het in het 10 ^e gebod gaat om de gezindheid van het hart				
	3 - Ze weten dat dit gebod hen leert dat ze Jezus nodig hebben				
	4 - ze voelen dat ze aan dit gebod net als aan alle andere niet kunnen voldoen.				
	5 - ze willen graag kiezen voor een leven uit genade.				
	6 - ze bidden om de Heilige geest die hun leven kan vernieuwen				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

Blok E – nivo 2 -Avond 8;

Jij en de verandering van je leven

a. leerdoelen

hoofd

- ze kunnen uitleggen waarom de Here van hen een heilig leven vraagt
- ze begrijpen dat je ook als je gelooft en voor God wilt leven ernstig tekort blijft schieten.
- ze begrijpen dat groei in geloof ook groei in zondebesef inhoudt

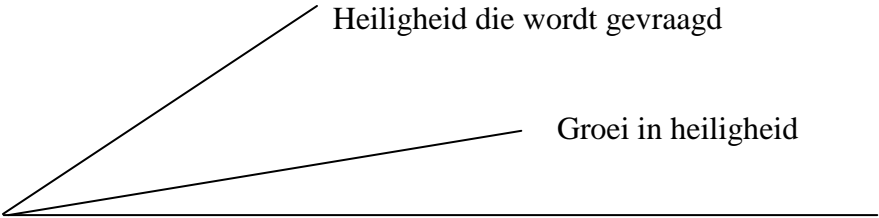
hart

- ze verlangen zelf ook naar verandering en heiliging
- ze ervaren dat ze zwaar tekort schieten tov God en dat ze tegelijk door Hem volledig geaccepteerd zijn.

b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje:	
19.15	<p>terugkoppeling, evaluatie</p> <p>Start er dit keer mee de dia's van alle 10 geboden nog eens te bekijken. Vanavond is de afsluitende les van dit blok. Daarmee zijn alle 10 geboden aan de orde geweest.</p> <p>Laat ieder nu de volgende zin aanvullen: (op werkblad)</p> <p>Het belangrijkste wat ik heb geleerd is.....</p> <p>.....</p> <p>Vervolgens leest ieder om de beurt zijn zin voor. Komt het een beetje met elkaar overeen?</p> <p>Vraag bij onduidelijkheid dieper door.</p>	
19.25	<p>zelfs de allerheiligsten een klein begin</p> <p>Laat ze nu vr en antw. 114 van de HC lezen (op werkblad)</p> <p>Verdeel ze in groepjes van 3 en laat ze de volgende vragen bespreken (ook op werkblad):</p> <p>a) Antwoord 114 kun je in 2 stukken verdelen. Zeg kort in je eigen woorden wat de boodschap is van het eerste stuk, en wat de boodschap is van het tweede stuk.</p> <p>b) “ Zelfs de allerheiligsten hebben niet meer dan een klein begin”</p> <p>- wat wordt hiermee bedoeld? Wat vind je ervan?</p> <p>c) We veranderen antwoord 114 een beetje:</p> <p>“ Ook ik heb in dit leven niet meer dan een klein begin van deze gehoorzaamheid, maar wel zo dat ik met een ernstig voornemen niet</p>	

	<p>slechts naar sommige, maar naar alle geboden van God begin te leven” - geldt dit antwoord ook voor jou? Wat wel/wat niet?</p> <p>Inventariseer nu de antwoorden. Het begin van antwoord 114 lijkt heel negatief, maar gebruik de volgende twee beelden om uit te leggen waar het om gaat:</p> <p>a) Leg uit dat wij als het ware met ons leven God een kindertekening aanbieden terwijl Hij Zelf op het niveau van Rembrand zit. Toch is hij heel blij met onze tekening, want Hij is onze vader. Welke vader is niet blij met een tekening van zijn kind?</p> <p>b) Laat aan de hand van het onderstaande schema (op bord/flap tekenen) zien dat groeien in heiligheid betekent dat je steeds beter ziet wat God van je vraagt op het gebied van heilig leven.</p> <p>Er is groei en toch wordt de afstand steeds groter.</p>																					
19.35	<p>Bijbelstudie Romeinen 7 (geloven.nu les 20.5)</p> <p>Maak weer groepjes van 3 en verdeel dan de volgende kaartjes over de groepjes: nummer ze eerst.</p> <table border="1" data-bbox="352 1252 1287 1740"> <tr> <td>Goed willen</td> <td>Het einde is leven of dood</td> <td>Duivel</td> <td>Verleiding</td> </tr> <tr> <td>Jezus heeft betaald</td> <td>God maakte de mensen goed</td> <td>Verlangen naar foute dingen</td> <td>Zondig hart</td> </tr> <tr> <td>De geest vernieuwt</td> <td>De wet leert je zonde ontdekken</td> <td>Gods verdiet over de zonde</td> <td>Oprechte liefde voor God</td> </tr> <tr> <td>Zonde leidt tot de dood</td> <td>Gemakkelijker doen dan nalaten</td> <td>Geloven is een gevecht</td> <td>God wil redding van de mens</td> </tr> <tr> <td>Zondebesef</td> <td>Vergeving</td> <td>Schuld</td> <td>Verlangen naar een heilig leven</td> </tr> </table> <p>Elk groepje leest nu samen Rom.7:7-25 (op werkblad) Vervolgens wordt een kaartje gepakt ,gelezen wat erop staat. Nu zoeken in de tekst waar het daarover gaat, onderstrepen en het nummer erbij schrijven. Dan het volgende kaartje tot alle kaartjes op zijn.</p>	Goed willen	Het einde is leven of dood	Duivel	Verleiding	Jezus heeft betaald	God maakte de mensen goed	Verlangen naar foute dingen	Zondig hart	De geest vernieuwt	De wet leert je zonde ontdekken	Gods verdiet over de zonde	Oprechte liefde voor God	Zonde leidt tot de dood	Gemakkelijker doen dan nalaten	Geloven is een gevecht	God wil redding van de mens	Zondebesef	Vergeving	Schuld	Verlangen naar een heilig leven	
Goed willen	Het einde is leven of dood	Duivel	Verleiding																			
Jezus heeft betaald	God maakte de mensen goed	Verlangen naar foute dingen	Zondig hart																			
De geest vernieuwt	De wet leert je zonde ontdekken	Gods verdiet over de zonde	Oprechte liefde voor God																			
Zonde leidt tot de dood	Gemakkelijker doen dan nalaten	Geloven is een gevecht	God wil redding van de mens																			
Zondebesef	Vergeving	Schuld	Verlangen naar een heilig leven																			

	Vervolgens dit met elkaar delen in de grote groep. Vraag tenslotte welk kaartje ze vinden dat het beste bij henzelf past. laat hen dit kort toelichten.	
19.55	afsluiting Sluit af met twee visjes posters. Vraag wat deze twee te maken hebben met het onderwerp van vanavond. <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> <p>God houdt zoveel van je dat Hij je neemt zoals je bent ... maar ... Hij houdt teveel van je om je zo te laten !! </p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> <p><small>PRAYER</small> Dear God I've got a problem It's me <small>ANSWER</small> Dear child I've got the answer It's ME </p> </div> </div>	
20.00	Presentatie: Maak de laatste afspraken over wie de Powerpoint presentatie in elkaar zet, wie hem doormailt naar iedereen. Krijgen alle ouders ook de PP via de mail? Mail hem ook naar dominee Klapwijk, want het is de bedoeling de presentatie ook een keer in de kerkdienst te gebruiken.	
20.15	Huiswerk opgeven - Opdracht voor volgende week: presentatie goed afmaken. - memorisatiekaartje Afsluiting Inventariseer gebedspunten en sluit samen in gebed af.	
Huiswerk:	Huiswerk: - memorisatietekst leren - taken voor de prestatie uitvoeren - Het bijbelleesrooster: * Matteüs 5:38-48 Jezus maakte voor eens en altijd duidelijk dat het onmogelijk is om Gods wet na te leven op de manier die God heeft bedoeld. * Matteüs 19:16-26 De jonge man dacht dat hij Gods geboden kon naleven en al met één been in de hemel stond, Jezus ontmaskert hem. Als de discipelen	

	<p>geschokt raegeren op dit gesprek geeft Jezus aan dat bij God alles mogelijk is. Wat zou deze opmerking van Jezus in dit verband betekenen denk je?</p> <p>* Handelingen 13:38-43</p> <p>Paulus laat er geen twijfel over bestaan: Als we het alleen met de wet moeten doen staan we er niet best voor, alleen dankzij Jezus is er vrijspraak</p> <p>* Romeinen 2:17-29</p> <p>De joden die zo goed de geboden van God kenden bleken net zo zondig als mensen die die wet niet kenden.</p> <p>* Romeinen 3:21-31</p> <p>Alleen door geloof in Christus kun je recht voor God komen te staan. De wet naleven is heel belangrijk, maar wel een doodlopende weg als je je eigen redding ermee probeert te verdienen.</p> <p>* Romeinen 7:7-12</p> <p>Gods geboden zijn goed, maar ze overtuigen ons voortdurend van onze eigen onmacht als we ernaar proberen te leven.</p> <p>* Galaten 2:15-21</p> <p>Hetzelfde thema als in de romeinenbrief vinden we in de galatenbrief: Niet door de wet maar geloof in Christus wordt je een rechtvaardige voor God.</p>	
--	--	--

c. benodigde materialen

- flaps, stiften
- kaartjes bijbelstudie Romeinen 7
- memorisatiekaartje

d. suggesties

zingen: Ps 25: 2,4 en 5; Ps 139: 1 en 11; Gz 154, Gz 155, Gz 157

bijbelgedeelten Romeinen 7:7-25; 1 Johannes 1:5-2:2

belijdenis: HC znd 44

e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	ze kunnen uitleggen waarom de Here van hen een heilig leven vraagt				
	ze begrijpen dat je ook als je gelooft en voor God wilt leven ernstig tekort blijft schieten.				
	ze begrijpen dat groei in geloof ook groei in zondebesef inhoudt				
	ze verlangen zelf ook naar verandering en heiliging				
	ze ervaren dat ze zwaar tekort schieten tov God en dat ze tegelijk door Hem volledig geaccepteerd zijn.				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				

3. achtergrondinformatie per avond

Inleiding

Dit blok gaan we beginnen met de behandeling van de tien geboden. Dan gaat dus over ons hele leven als christen voor God en de naaste. Voordat we met de behandeling van de geboden beginnen besteden we eerst 3 avonden aan een algemene inleiding op de wet.

Je kunt op twee manieren over de wet spreken:

- vanuit de genade

- * eerst gered, dan de wet
- * leven naar Gods wet is geen betaling van de verlossing, ook geen betaling achteraf
- * het is de Geest, die de wet in het hart van de gelovige schrijft
- * je verdient niks met het houden van de wet, Jezus heeft alles al verdient.
- * het leven volgens de wet is een genadegeschenk van Christus
- * God is je Vader, niet je baas

- vanuit een wetticistisch schema

- * als jij je best doet zal God je zegenen
- * je leeft naar de geboden om gered te worden
- * je houdt de wet omdat je bang bent je verlossing kwijt te raken
- * je leeft vanuit een moeten

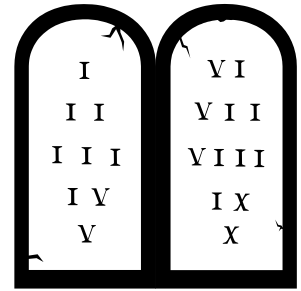
Het is ongelooflijk belangrijk om bij de behandeling van de geboden steeds duidelijk te maken dat we vanuit de genade bezig zijn. Het accent zal moeten vallen op het feit dat het nieuwe bevrijde leven naar Gods wil, een leven is dat Hij in ons wil werken door zijn Geest.

We hebben er voor gekozen in nivo 1. vooral onze insteek te nemen in het behandelen van de stof vanuit concrete bijbelverhalen. In dit nivo concentreren we ons meer op behandeling van de betreffende zondagen uit de Catechismus.

Zorg dat je zelf goed in je hoofd hebt zitten wat in de Catechismus over dit onderwerp zegt:

- zondag 23-24 Rechtvaardiging alleen uit geloof, niet op basis van je goede daden
- zondag 32-33 De noodzaak van een christelijk leven; bekering
- zondag 34-44 De tien geboden

Verdere literatuurtips vindt je op bladzijde I 5.

AVOND 1 ; Dead or Love

Inleiding

In deze les gaan we het 6^e gebod behandelen en dat tegen de achtergrond van de tegenstelling: zelfgerichtheid <> liefde. We gebruiken zondag 40 om te laten zien hoe breed dit gebod is.

Het bijbelse liefde begrip

Het gaat in de oproep om lief te hebben om de vraag waar je op gericht bent. Wil je dat anderen jou aardig vinden of heb je echt het goede voor de ander op het oog? Wil je zelf een gemakkelijk leven leiden en laat je je door die motivatie leiden of ben je zo geraakt door Jezus' liefde dat je ook zelf wilt offeren? Kortom: ben je gericht op jezelf of op een ander? Liefde heeft altijd het goede voor de naaste op het oog. Dit betekent dat liefde soms ook moet confronteren. In liefde de waarheid zeggen heet dat.

Waarheid zonder liefde is hard en weinig uitnodigend, maar liefde zonder waarheid is laf.

Paulus schreef in 1 Korintiërs 13 prachtige dingen over de liefde maar kon tegelijk tekeer gaan tegen valse apostelen die het evangelie verdraaiden.. De Here Jezus is het beeld van de God die liefde is, maar ook hij kon enorm kwaad worden. Soms om kwetsbare mensen in bescherming te nemen, maar ook om op te komen voor de eer van zijn Vader of om verborgen eerzucht en zondige patronen te ontmaskeren. Heilige toorn is blijkbaar niet in strijd met Gods liefde. Het bijbelse liefdebegrip is dus niet eenvoudig te definiëren

'Respect' is in Nederland een woord dat heel vaak in de mond wordt genomen. Het betekent zoiets als: val mij niet lastig, dan val ik jou ook niet lastig. Het is niet altijd gelijk aan liefde. Genoeg om over in gesprek te zijn.

Wat is wel en wat is niet respectvol?

Wat is liefde en wat is lafheid?

Wanneer is boosheid op z'n plaats en wanneer niet?

Twee teksten over waarheid en liefde:

5 Gedraag u wijs tegenover buitenstaanders en benut iedere gelegenheid, **6** en als u wilt weten hoe u op de mensen moet reageren: vriendelijk, maar beslist.
(Kol 4:5)

Vraagt iemand u waarop de hoop die in u leeft gebaseerd is, wees dan steeds bereid om u te verantwoorden. **16** Doe dat dan vooral zachtmoedig en met respect, houd uw geweten zuiver; dan zullen de mensen die zich honend over uw goede, christelijke levenswandel uitlaten, zich schamen over hun laster.

(1 Petrus 3:15,16)

Wat informatie uit Geloven.nu les 19.4

God, de Schepper van het leven, is ook de eigenaar van het leven. De mens is naar het beeld van God geschapen, Gen. 9 : 6, daarom mag je zijn bloed niet vergieten. God zelf bepaalt het begin en einde van alle leven, dat ligt in Zijn hand, Ps. 139: 13-16. Omdat leven van God komt en van God is, moeten we respect hebben voor menselijk leven. Dat laat je zien in je omgaan met geboorte en sterven en in hoe je anderen behandelt.

Doodslag is iemand het leven benemen zonder dat je er het recht toe hebt. Geen mens heeft

het recht een ander het leven te benemen. Uitzonderingen op deze grondregel zijn er als God de bevoegdheid geeft te doden of in een noodsituatie. Zo geeft God de overheid de bevoegdheid het zwaard te hanteren', dat wil zeggen dat de overheid als uiterste middel de doodstraf kan opleggen, en in oorlog ter verdediging vijanden moet doden. Een noodsituatie kan ook zelfverdediging zijn.

Op het zelfde vlak als doodslag liggen andere zonden, situaties waarbij je iemand niet direct doodt, maar hem niet de levensruimte geeft die hem toekomt, en/of hem het leven onmogelijk maakt. Voorbeelden van dergelijke zonden zijn: haat, wraakzucht, pesterij, jaloezie, discriminatie, racisme.

Wanneer God doodslag verbiedt, gebiedt Hij de naaste lief te hebben als je zelf.

Vriendelijkheid, gastvrijheid, barmhartigheid, hulpvaardigheid, enz. zijn goede daden die horen bij een positief houden van dit gebod.

In plaats van gedrag vanuit discriminatie of racisme, moet een christen gastvrij en meelevend zijn tegenover allochtonen, asielzoekers enz. zie Ex. 22 : 21; 23: 9. In wezen zijn christenen op deze aarde vreemdelingen, bijwoners, reizigers onderweg naar het vaderland in de hemel.

AVOND 2 ; Vooroordelen of Veroordelen

Inleiding

Doel van deze les is om de theorie van de vorige les toe te passen op het onderwerp: vooroordelen. We willen de jongeren laten voelen dat ze zelf ook vooroordelen hebben, en wat het probleem daarvan is. Vervolgens willen we ze laten zien dat het geloof in Christus je helpt om vooroordelen en veroordelen te vervangen door een open houding van liefde.

Een stukje van internet over racisme en de bijbel

Vraag: "Wat zegt de Bijbel over racisme, vooroordelen en discriminatie?"

Antwoord: Het eerste dat in deze discussie begrepen moet worden is dat er maar één ras bestaat – het menselijk ras. Blanken, Afrikanen, Aziaten, Indianen, Arabieren, Joden, etcetera zijn geen verschillende rassen. In plaats daarvan zijn zij verschillende etniciteiten binnen het menselijk ras. Alle mensen hebben dezelfde lichamelijke karakteristieken (met kleine variaties natuurlijk). Maar het is nog belangrijker dat alle mensen geschapen zijn naar het evenbeeld en in de gelijkenis van God (Genesis 1:26-27). God houdt van de hele wereld (Johannes 3:16). Jezus gaf Zijn eigen leven op voor iedereen in de hele wereld (1 Johannes 2:2). Het mag duidelijk zijn dat de "hele wereld" alle etniciteiten van de mensheid omvat.

God kent geen vooroordelen en geeft ook niet de voorkeur aan bepaalde mensen (Deuteronomium 10:17; Handelingen 10:34; Romeinen 2:11; Efeziërs 6:9), en wij zouden Zijn voorbeeld moeten volgen. Jakobus 2:4 beschrijft eenieder die discrimineert als "rechters met verkeerde gedachten" (WV95 vertaling). In plaats daarvan moeten we "onze naaste liefhebben als onszelf" (Jakobus 2:8). In het Oude Testament verdeelde God de mensen in twee "rassen": Joden en niet-Joden. God's bedoeling was dat de Joden een koninkrijk van priesters zouden vormen, die voor de niet-Joodse naties zouden kunnen zorg dragen. In plaats daarvan werden de Joden, grotendeels, trots op hun status en verachtten zij de niet-Joden. Jezus Christus maakte hieraan een einde en Hij vernietigde de vijandige scheidingsmuur (Efeziërs 2:14). Alle vormen van racisme, vooroordelen en discriminatie zijn een belediging voor het werk van Christus aan het kruis.

Jezus gebiedt ons om van elkaar te houden zoals Hij van ons houdt (Johannes 13:34). Als God onpartijdig is, en op een onpartijdige manier van ons houdt, dan betekent dit dat we zelf volgens diezelfde standaard van anderen moeten houden. Jezus leert ons aan het einde van Matteüs 25 dat wat we voor de minsten onder onze medemensen doen, dat we dat voor Hem doen. Als we iemand met minachting behandelen, dan verongelijken we iemand die naar God's evenbeeld is geschapen; we kwetsen iemand waar God van houdt en iemand waar Jezus voor stierf.

aanvullende opmerkingen

Kenmerkend voor vooroordelen en discriminatie is dat het altijd de fout van een ander is. Velen voelen zich gediskrimineerd; niemand diskrimineert.

Hoe komt dat

Diskriminatie en vooroordelen hebben ermee te maken dat je jezelf, en jouw groep als maat neemt en in het middelpunt zet. Wat jullie doet is gewoon, en als zij het anders doen is dat al gauw gek of vreemd. Het is de zonde van: jezelf als maat nemen, en dan fout vinden wat anders is, alleen maar omdat het anders is.

Deze houding gaat terug op de zondeval. Voor de zondeval was God de maat . Vandaar die bomen midden in de hof waar ze niet van mochten eten. Maar toen de mens luisterde naar satan, maakte hij zichzelf tot middelpunt. Het eerste wat adam deed toen God hem ter verantwoording riep was de vrouw diskrimineren: ik niet! die vrouw die gij mij gegeven hebt. En sindsdien wijzen mensen van zichzelf: dat andere ras, die andere cultuur, dat andere volk, die andere groep.

Heb je dat ook wel eens:

- je oordeel al klaar hebt over iemand, zonder dat je eigenlijk ook maar iets van hem weet?
- dat je eigenlijk de moeite niet neemt om die andere groep echt te begrijpen, dat je gewoon het liefst in je eigen kringetje van gelijkgezinden blijft ronddraaien.
- dat je vooral wil realiseren wat voor jezelf belangrijk is, en de belangen van die andere groep dan maar als knap storend ervaart?

Voel je dat het in je hart zit: de neiging om te diskrimineren, de neiging om vanuit je eigen groepje te denken?

Christus doorbreekt de diskriminatie.

Dat deed tie allereerst door in z'n eigen leven niet te vallen voor satan..Hij zette zichzelf niet in het centrum, Hij zette de Vader weer in het midden, zijn wil wilde Hij doen, zijn liefde voor de wereld, voor alle volken , talen rassen naties laten zien.

Jezus was:

- God, en had alle reden zondaars te verachten en links te laten liggen,maar Hij werd mens, heeft onder ons gewoond; zonder te veroordelen
- Man, maar Hij negeerde de vrouwen niet zoals de gewoonte was
- Rabbi, maar Hij liep niet met een boog om hoeren en tollenaars heen: Hij sprak en at met hen.

Die stijl van leven wil Hij ook bij ons zien.

Lees bijvoorbeeld Kol 3: 8-14. Er waren toen ook hele grote verschillen tussen bevolkingsgroepen, ook binnen de kerk. Zo gingen besneden joden en onbesneden grieken zo weinig mogelijk met elkaar om. Ook binnen de kerk was dat moeilijk. De jood was gewend aan strenge religieuze regels, die nog steeds in z'n bijbel stonden ; hij hield z'n winkeltje nog dicht op zondag. De griek kwam uit een cultuur waar op moreel gebied van alles mocht, en had eerder de neiging om terug te vallen in losbandigheid, dan in vaste regels.

Maar voor beiden was Christus nu alles. Hij was de maat, Hij stond in het midden, Hij aanvaarde iedereen en daarom moesten zij elkaar leren aanvaarden.

AVOND 3 ; Christen zijn en seks

inleiding

Het doel van deze les is om de jongeren te laten zien dat de bijbelse visie op seksualiteit totaal verschilt van die van de wereld om hen heen, en om hen te laten inzien dat de bijbelse visie wel bekering en offers vraagt, maar tot een veel diepere beleving van seksualiteit leidt.

Huwelijk en seksualiteit

Het huwelijk is bedoeld om iets te weerspiegelen van Gods liefde en trouw. In het OT werd de verhouding van God met zijn volk vaak met een huwelijk vergeleken. In het NT eigent Christus zich deze beeldspraak toe. Hij is de bruidegom, de kerk de bruid.

Seksualiteit kun je niet los zien van dit geheim van het huwelijk. Ook seksualiteit verwijst naar dit diepe geheim van de eenheid van Christus en de kerk en Gods eeuwige liefde en trouw.

Snap je nu waarom het zo schadelijk is om onbeschermd met seksualiteit om te gaan? Als je denkt het los te kunnen maken van het huwelijk overtreedt je niet een 'regeltje', het is veel ingrijpender.

1-in de eerste plaats beschadig je daarmee het beeld van Christus en de kerk – wat God heeft bedoeld om iets van dit geheim te laten zien, daar zeg jij van: ik kan het ook wel ergens anders voor gebruiken. Dat is een belediging voor God.

2-in de tweede plaats beschadig je ook een ander: je bent er nog niet aan toe om een ander levenslange trouw te beloven, je kunt en wilt nog geen totale levenseenheid vormen, maar je wilt wél een totale lichamelijke eenwording. Ten diepste is dat egoïstisch en op jezelf gericht. God heeft seksualiteit ontworpen om tegen een ander te zeggen: 'Ik geef me volledig en voor altijd aan jou.' Maar hoe kun je dit met je lichaam zeggen terwijl je het niet met de rest van je leven zegt? Je wil de ander volledig hebben, maar alleen voor dat moment. Seksualiteit die niet is ingekaderd door een belofte van levenslange trouw heeft ten diepste niks met liefde te maken. Als het erop aankomt is het een op jezelf gerichte bevrediging van behoeftes.

3-in de derde plaats, door seks los te maken van levenslange trouw beschadig je ook jezelf. Door lichamen één te worden stel je jezelf heel erg kwetsbaar op. Je raakt voor je leven aan iemand anders verbonden. Maar wat als zo'n relatie toch weer beëindigd wordt? Er is dan iets onherstelbaar beschadigd. Een deel van jou ligt bij een ander met wie je niks meer te maken hebt. Dat is heel ingrijpend.

Daarom, wacht met seksualiteit tot je getrouwd bent. Dan pas is het écht veilig. Ga daar niet mee lopen knoeien. Probeer niet slimmer te zijn dan God. Respecteer zijn ontwerp: het diepe geheim van eenwording tussen man en vrouw als spiegel van Gods levenslange liefde en trouw.

Seks in onze cultuur

Het gaat er in het zevende gebod dus om dat we zuiver omgaan met seksualiteit, lichamen en liefde. Wat dat betreft leven we in een moeilijke tijd. Onderstaand knipsel (afkomstig van www.nd.nl trefwoord 'sex') geeft aan in wat voor cultuur we momenteel leven. herkennen de jongeren dit? hoe gaan ze ermee om?

De 'pornoficatie' van de samenleving

Seks verkoopt. Daarom proberen, naast kunstenaars, ook reclamemakers de grenzen op te

rekken. Erotiek en pornografie krijgen een prominentere plaats in het straatbeeld. Kinderen worden op steeds jongere leeftijd blootgesteld aan seksueel getinte afbeeldingen. Die bepalen sterk het beeld dat jongeren hebben van schoonheid. Pornosterren worden rolmodellen en hun betaalde liefde de ware vorm van seksualiteit. Jongens presenteren zich als pimps, pooiers en meisjes noemen zich 'bitches' of sletten. Plastische chirurgie moet met borstvergrotingen, liposuctie en - in de Verenigde Staten - zelfs met schaamlipcorrecties de droom waarmaken. Critici noemen deze ontwikkeling de 'pornoficatie' van de samenleving.

Tegelijk lijkt er een kentering zichtbaar. Het Amerikaanse tijdschrift The Economist publiceerde vorige week resultaten van een onderzoek waaruit blijkt dat sekssites op internet vorig jaar wereldwijd voor het eerst marktaandeel verloren ten gunste van chat- en communitywebsites. Vooral datingsites deden het erg goed.

Condoomfabrikant Durex kwam vorige week ook met een onderzoek: Nederlanders zouden meer tederheid en liefde willen tijdens de seksuele daad. Dat geldt niet alleen voor ouderen, maar ook voor jongeren (54 procent). Het lijkt erop dat voor een toenemend aantal mensen, die niet expliciet kerkelijk of gelovig zijn, de vrije doorgeschoten seksuele moraal niet meer voldoet. Alles hoeft niet meer ogenblikkelijk getoond en geconsumeerd te worden. Het mag allemaal wel wat minder. Is er, naast het voortdurende christelijke protest tegen de ontheiliging van de seksualiteit, sprake van een toenemend 'seculier' verzet tegen alle seksuele prikkels op straat?

In De Volkskrant van 16 april stond een opvallend manifest. De opstellers, documentairemaakster Sunny Bergman, journaliste Larissa Pans en Marije Liewens en docent literatuurwetenschap aan de VU Stine Jensen, willen 'afrekenen met het idee dat vrouwelijkheid enkel gedefinieerd wordt door schoonheid'. Ze zijn vooral afkomstig uit linksfeministische hoek. „Het beeld van de gewillige stoeipoes die zich op haar achterwerk laat slaan, komt ons de neus uit", stelt het manifest. „Normaal moet weer normaal worden, het extreme is niet de norm. Seksuele vrijheid staat niet gelijk aan totale grenzeloosheid en platheid." Duizenden mensen, onder wie CDA-Kamerlid Mirjam Sterk en feministe Cisca Dresselhuys ondertekenden het manifest op internet.

Het manifest staat in de lijn van het pas verschenen boek van de invloedrijke Amerikaanse feministe Ariel Levy, *Female Chauvinist Pigs* ('vrouwelijke chauvinistische varkens'), dat de nieuwe generatie vrouwen in Amerika ontmaskert als 'bimbo's', die pornosterren en strippers als ideaal hebben en alles doen om door mannen gewild te worden. Het boek kreeg in Amerika bijzonder veel publiciteit en bracht een publiek debat op gang. Het is onlangs onder dezelfde titel in het Nederlands vertaald.

Een van de opstellers van het manifest, Sunny Bergman, maakte onlangs een documentaire met de titel *Beperkt houdbaar* over het onmogelijke, pornoficerende schoonheidsideaal dat vrouwen alleen maar onzeker zou maken. Een heel aantal vrouwen gaf gehoor aan haar oproep om posters met onrealistische fotomodellen te beplakken met tape die te bestellen was op haar website. De tape is inmiddels op, maar de acties gaan door. Nu op eigen initiatief.

Jezus over overspel

De Here Jezus deed vrij radicale uitspraken in dit verband:

27 Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: "Pleeg geen overspel." 28 En ik zeg zelfs: iedereen die naar een vrouw kijkt en haar begeert, heeft in zijn hart al overspel met haar gepleegd. 29 Als je rechteroog je op de verkeerde weg brengt, ruk het dan uit en werp het weg. Je kunt immers beter een van je lichaamsdelen verliezen dan dat heel je lichaam in de Gehenna = vuilverbrandingsplaats / hel) geworpen wordt. 30 En als je rechterhand je op de verkeerde weg brengt, hak hem dan af en werp hem weg. Je kunt immers beter een van je lichaamsdelen verliezen dan dat heel je lichaam naar de Gehenna gaat. (Matteüs 5)

Wat betekent dit nu voor de manier waarop je omgaat met bijv. bloot op TV, internet, de manier waarop je je kleed etc.

Nog wat opmerkingen bij 1 Kor 6

In Korinte leefde twee visies op seks:

- a. heel liberaal; seks is een lichamelijke behoefte, die je moet je kunnen bevredigen (vrs 12)
  - b. het lichamelijke is minderwaardig, wie echt geestelijk leeft heeft geen seks (Hfs 7:1)
- In onze cultuur is stroming a. dominant, maar b. herken je soms ook nog wel .

De bijbelse visie op seks is totaal anders: seks is samen één lichaam worden! (zie b.v. vrs 16) seks is je totaal weggeven aan die ander, met die ander een totale eenheid gaan vormen.

Dat staat haaks op de seksbeleving van deze cultuur:

- Seks geen bevrediging van jouw behoefte <> zelftoewijding aan die ander
- Seks niet even iets delen <> jezelf definitief aan die ander geven
- Niet: ik blijf ik en jij blijft jij <> één worden, definitief je onafhankelijkheid opgeven
- Niet even lichamen één, daarna onveranderd verder <> diepe persoonlijke eenheid, je geeft je weg aan die ander, je vult die ander aan
- Niet: even lichamen naakt zijn <> helemaal zonder voorbehoud open en kwetsbaar zijn voor die ander; alleen in dat kader is naakt zijn veilig

Seks hebben betekent je onafhankelijkheid opgeven, en een totale eenheid vormen: één lichaam: niet alleen fysiek, ook emotioneel, sociaal, juridisch, economisch, wat er ook gebeurt.

Als je seks zo ziet, dan kun je dat maar met één persoon hebben, met degene waar je echt één mee wil zijn. Seks is naar z'n aard exclusief, en wordt in de bijbel in het kader van het huwelijk geplaatst.

Seksualiteit is bedoeld als instrument om je lichaam, je hele persoon aan die ene ander te geven, exclusief. Dat is Gods bedoeling; gebruik je het anders dan misbruik je die gave, dan gaan dingen kappot. Het gaat dus maar niet om een regel, maar wie dit gebod overtreedt, die mist de veiligheid, de vastheid die God bedoeld heeft. Als je al naakt bent voordat je ook echt helemaal open en kwetsbaar voor elkaar bent, dan maak je wat kappot. Buiten dit kader tast je jezelf aan, en raakt je je maagdelijkheid kwijt.

Als je Christus kent krijgt seks een andere plaats in je leven

- a) nooit meer seks los van Hem

Nooit seks zonder dat Hij er bij betrokken is; je bent met je lichaam/ persoon van Hem

- b) genieten van seks is een voorsmaak

In goede seksualiteit mag je iets beleven van het genot dat liefde geeft: gevende liefde, offerende liefde, exclusieve liefde. Hoe geweldig dat dan ook mag zijn: maar een voorsmaak van wat komt

c) dan seks geen must meer

Het is opvallend dat dezelfde Paulus, die zo hoog opgeeft van seksualiteit, tegelijk in hoofdstuk 7 kan zeggen, dat het is prima als je ongetrouwd bent en geen seksualiteit beleeft. Want als je Christus kent kan de grootste waarde van dit leven niet meer bepaald worden door seks of relatie.

Zie ook verder de brochure: samenwonen of trouwen? Van Jaap Oosterhuis

Het document is te downloaden op de site van SGO.

(http://www.steunpuntgemeenteopbouw.nl/download_item.php?DownloadId=182)

AVOND 4 ; Jij en jouw relaties

inleiding

Bedoeling van deze les is om de jongeren het verschil te leren tussen zelfgerichte (consumptieve) relaties en verbondsrelaties, en ze te laten zien dat God in onvoorwaardelijke gevende liefde en trouw naar hun toekomst. Verder willen we ze aansporen om ook hun eigen relaties daardoor te laten beïnvloeden.

het huwelijk als verbond

-Het wonder tussen man en vrouw heeft God bedoeld om iets te weerspiegelen van zijn liefde en trouw. Gods liefde en trouw zijn eeuwig en onvoorwaardelijk. God heeft een verbond met zijn volk gesloten, vervuld in de band tussen Christus en de kerk. Daarom zijn man en vrouw die met elkaar het leven willen delen ook geroepen om een verbond met elkaar te sluiten: een belofte van levenslange trouw in de aanwezigheid van getuigen. Dit is het huwelijk. Overspel is een schending van dit huwelijksverbond. De bijbel laat ook geen ruimte voor een vrijblijvende relatie zoals samenwonen. Zowel je partner als God hebben er recht op dat je je zelfstandigheid maximaal opgeeft en dat je trouw belooft voor het leven.

Binnen dit kader van beloofde levenslange trouw mag sexualiteit beleefd worden en is het een geweldig geschenk. Buiten het huwelijk is het niet veilig. Waarom niet?

-God heeft het ontworpen om iets van het geheim te weerspiegelen van zijn liefde en trouw. Wordt sexualiteit losgemaakt van levenslange trouw, dan is dat een belediging voor Gods ontwerp.

-Het is ook schadelijk voor een ander. Je wilt hem/haar helemaal hebben, maar alleen voor dat moment. Je bent er nog niet aan toe om levenslange trouw te beloven maar wil wel totale lichamelijke eenheid. Je zegt met je lichaam wat je niet met de rest van je leven wilt zeggen. Ten diepste is dat egoïstisch en heeft het niks met liefde te maken.

-Het is schadelijk voor jezelf. Sexualiteit grijpt heel diep in. Stel dat de relatie met iemand met wie je naar bed bent geweest weer wordt verbroken? Op dat moment ben je verbonden aan een ander terwijl je niets meer met hem of haar hebt. Je zult je kwetsbare opstelling naar die persoon altijd blijven herinneren, ook in een volgende relatie.

Over consumptieve <> verbondsrelaties

a. de weerstand tegen verbondsrelaties

Wat is een verbond? Een intieme liefdesrelatie in een verplichtend wettelijk kader.

Dat roept weerstand op. Wij voelen daar spanning :of een relatie is gebaseerd op liefde of een relatie is verplichtend. Voor ons gevoel passen intimiteit/liefde en verplichting/wet niet bij elkaar. Liefde is een gevoel, dat kun je toch niet verplichten!!

Ja zegt de bijbel, dat kan wel! Als we het gevoel hebben dat dat niet kan, dan is dat omdat we onszelf met onze vrijheid en ons geluk centraal hebben gesteld; Het gaat dan om ons gevoel van geluk en liefde, draagt de relatie daar niet aan bij: dan kappen we ermee. Maar het is een duivelse leugen dat liefde en verplichting niet kunnen samengaan, en het raakt hart van het geloof. Gods liefde is bindende liefde, en Hij eist ook van ons liefde (de wet).

b. het mooie van verbondsrelaties

Het mooie van een verbondsrelatie blijkt als je het vergelijkt met een vrijblijvende relatie. Vergelijk bijvoorbeeld de relatie met de kapper (consumentenrelatie) met de relatie in het

huwelijk (verbondsrelatie).
Je ziet dan het volgende verschil:

consumentenrelatie	verbondsrelatie
→ niet verplichtend Je bent niet aan elkaar gebonden	- verplichtend Je bent aan elkaar gebonden > laten zien in een publieke ceremonie.
→ zelfgericht Ik wil me geven, zolang het genoeg oplevert	- op die ander gericht Ik wil me geven, en wil dat beloven: wat er ook gebeurd
→ voorwaardelijk zodra de service tegenvalt of de prijs te hoog is > ben ik weg	- onvoorwaardelijk Ik beloof onder alle voorwaarden er voor jou te zijn

Alle relaties zitten ergens tussen puur consumptief/ heel vrijblijvend en puur een verbondsrelatie/heel bindend in. Tegelijk zie je: hoe dieper de relatie, hoe verplichtender die is. Dat verplichtende en onvoorwaardelijke draagt juist bij aan de kwaliteit van de relatie.

Ja, maar als er misbruik van gemaakt wordt? Dan zullen we moeten kiezen:

- We maken elke relatie uiteindelijk toch voorwaardelijk; Als jij er uiteindelijk niet gelukkig mee kunt worden, dan moet je er vanaf kunnen. Dat is de lijn van onze samenleving, maar dat maakt relaties zelfgericht en oppervlakkig.

Of

- We zijn bereid de weg van de opoffering te gaan. Alle groten in deze wereld gingen die weg: Gandhi, Martin Luther King, Mandela, Moeder Theresa. Ze voelden zich volstrekt verplicht om liefde te geven ook al koste het hen alles. Maar het allerduidelijkste voorbeeld is natuurlijk Jezus zelf. En Hij vraagt onze navolging.

Bedenk ook dat als de liefde van Jezus niet onvoorwaardelijk geweest was, en Hij zich niet had willen geven voor ons, toen wij nog zijn vijanden waren, dat dan er voor ons geen enkele hoop zou zijn geweest

c. Hoe het verbond met God mogelijk is

Maar een verbond tussen God en ons is toch onmogelijk omdat wij ons nooit aan de verplichting kunnen houden? Op overtreding van het verbond rust toch de vloek? Dat is inderdaad de spanning die je in het Oude testament steeds voelt:

Gods liefde is voorwaardelijk; wie zijn verbond overtreedt wordt gestraft.	Gods liefde is onvoorwaardelijk, uiteindelijk zal Hij er altijd zijn voor zijn volk
God haat de zonde, en kan daarom de zonde niet ongestraft laten. Hij zal niet vergeven wie Hem tekort doet	God is altijd bereid te vergeven, en geeft elke keer weer de kans opnieuw te beginnen.
Het verbond vraagt onze gehoorzaamheid, er wordt wat van ons geëist	In het verbond geeft God zijn belofte, en daar zal Hij altijd aan voldoen.

Je kunt die spanning proberen op te lossen door voor één van beide lijnen te kiezen: hard conservatief, farizeïsch, wetticistisch (linker kolom), of libereaal, 'God doet niet moeilijk, dus zondig maar door' (De rechter kolom).

Maar alleen wie weet dat God om zich aan de verplichting van zijn verbond te houden, zijn eigen Zoon wilde opofferen, begrijpt het wonder van onze verbondsrelatie met God.

d. wat het verbond met God uitwerkt

1) rust en vertrouwen

Aan God kun je je altijd onvoorwaardelijk geven, want Hij heeft in Jezus bewezen dat Hij altijd, onvoorwaardelijk, eindeloos veel van je houdt.

2) echte gehoorzaamheid, en een echte relatie met God

Heb je een God die alleen liefde en vergeving is, dan stimuleert dat niet tot gehoorzaamheid, en zo'n God is het altijd met je eens; Heb je een God die alleen maar streng en straffend is, dan probeer je hem ook te ontlopen, met hem kun je ook geen relatie opbouwen. Maar deze God is beide: wil je weten hoe belangrijk het is te gehoorzamen: kijk naar Jezus; wil je weten hoeveel Hij van je houdt: kijk naar Jezus. Deze God wil een relatie met jou.

3). Gemeenschap

Wie met God verbonden is wil zich ook geven aan zijn broeder en zuster. De kerk is een verbondsgemeenschap, en is niet voor geloofsconsumptie.

AVOND 5 ; Jij en jouw bezit

De bedoeling van deze les is om de jongeren te laten begrijpen dat ze alles wat ze bezitten van God hebben gekregen, en dat daarom ook voor het omgaan met hun bezit en geld geldt: Heb God lief boven alles, en de naaste als jezelf. Verder is het belangrijk dat ze aanvoelen dat God ons door dit gebod wil bevrijden van hebzucht.

uitgangspunten

Gelddbesteding is een belangrijk onderdeel van het leven. Christelijke geldbesteding is daarom een belangrijk onderwerp als we praten over het christelijke leven. Niet voor niets raakt één van de tien geboden ons omgaan met het bezit: “gij zult niet stelen”, en de betekenis van dit gebod gaat veel verder dan we op het eerste gezicht zouden zeggen (zie znd 42 van de Heidelbergse Catechismus)

Met betrekking tot ons omgaan met ons bezit zouden we de volgende Bijbelse uitgangspunten kunnen formuleren:

- Alles wat er is is van de Here (Psalm 24:1). Wat wij hebben hebben we van Hem in bruikleen gekregen. (vgl b.v. Mt 25: 14-30)
  - De Here Jezus wil ook Heer zijn over ons bezit (Lk 14:33)
  - We mogen genieten van wat de Here ons geeft (1 Tim.4:4)
  - Ook met ons bezit moeten we de Here dienen: eerst zijn Koninkrijk zoeken (Mt 6:33-34)
- God liefhebben boven alles, en de naaste als jezelf. (Mt 22:37-39)
- Geven (liefde, aandacht, geld) is belangrijker dan krijgen; Op geven rust Gods zegen. (Lucas 6:38)

Dit thema belicht vanuit spreuken (preek Tim Keller)

Als we wijs met geld willen omgaan, moeten we ons volgens de Spreuken van Salomo en andere wijzen goed bewust zijn van:

- de macht van geld;
- de redenen voor deze macht en
- hoe we deze macht kunt breken.

Spreuken vertelt ons veel over de macht van geld. Allereerst is Spreuken heel positief over rijkdom. Spreuken 10:4-5: „Luiheid maakt arm, ijver maakt rijk. Wie het koren binnenhaalt in de zomer, is verstandig, wie in de oogsttijd slaapt, verdient verachting.” Of 10:22: „Alleen de zegen van de Heer maakt rijk.” Spreuken legt voortdurend een link tussen hard werken en discipline enerzijds en voorspoed anderzijds.

Spreuken borduurt voort op Genesis. In dit eerste bijbelboek lezen we een bijzondere visie op de materiële wereld. De Grieken zeiden dat de materiële wereld slechts een corrupte schaduw was van de werkelijke spirituele wereld. Oosterse religies geloofden op hun beurt dat de materiële wereld een complete illusie was. In de westerse wereld gelooft men dat de wereld per ongeluk is ontstaan. Alleen in Genesis lezen we van een God die de wereld schiep en zag dat het goed was. Hij genoot van de schepping. En Hij plaatste de mens in de hof van Eden om ervan te genieten en ervoor te zorgen. De Bijbel leert dat hoe meer geld je verdient, hoe meer verantwoordelijkheid je hebt om voor de wereld te zorgen. Dit ‘geven’ maakt ons meer mens. Wij zijn gemaakt om dingen te bezitten en te beheren.

Gevaren van rijkdom

Maar Spreuken noemt ook de enorme geestelijke gevaren van rijkdom:

- 1) Geld heeft de macht je integriteit te verwoesten. Spreuken 11:1: „De Heer verfoeit een valse weegschaal, zuivere gewichten stelt Hij op prijs.” Je mag misschien heel eerlijk en integer zijn, maar wanneer het om geld gaat, gaan veel mensen de mist in. Met een valse weegschaal liet een verkoper zijn kopers meer betalen dan eerlijk was. Tegenwoordig doen we dit op een moderne manier nog steeds. Door bijvoorbeeld informatie achter te houden die kopers of investeerders eigenlijk zouden moeten hebben voordat ze iets kopen of een investering doen.

- 2) Geld heeft de macht om te zorgen dat je jezelf schuldig maakt ten opzichte van de samenleving. Spreuken 11:26: „Wie koren achterhoudt, wordt door het volk vervloekt, wie het te koop aanbiedt, wordt al het goede toegewenst.” Hier gaat het niet om iemand die niet eerlijk is, maar om iemand die meedogenloos is. In een tijd van voedselschaarste houdt hij het eten dat hij heeft achter. Hij brengt het niet direct op de markt, om zo de prijs op te drijven. De winst zal later dus des te hoger zijn. Dat er ondertussen mensen omkomen van de honger, doet er blijkbaar niet toe.

Wat deze handelaar doet, is officieel niet illegaal. Wijsheid is meer is dan het strikt opvolgen van de regels. Wijsheid is weten wat juist is, ongeacht de regels. Geen wet kan de ander voorschrijven iets te verkopen als je iets bezit. Toch wordt degene die hier beschreven wordt door het volk vervloekt. Wanneer de Bijbel het over vervloeken heeft, gaat het om geestelijke, emotionele, morele en lichamelijke teloorgang. De gemeenschap gaat ten onder. Spreuken veroordeelt zaken die alleen maar berusten op persoonlijk winstbejag.

- 3) Geld heeft de macht om ons af te leiden van wat werkelijk belangrijk is. Spreuken 11:4: „Rijkdom helpt niet als God gaat straffen, maar rechtvaardigheid redt van de dood.” Vragen over de zin van het leven worden vertroebeld door rijkdom. Rijkdom sleept je in een leven van consumeren. Ik verdien meer, dus moet ik ook meer uitgeven. Ik geef meer uit, dus moet ik ook meer blijven verdienen. En zo gaat het door en door. Al die tijd zit je gevangen. Je hebt nooit genoeg om aan de eisen te voldoen.

- 4) Rijkdom maakt een mens trots. Spreuken 30:8b-9: „Laat me niet arm zijn, maar ook niet rijk, maar voed mij met wat voor mij is weggelegd. Want zou ik te veel hebben, dan zou ik u kunnen verloochenen, ik zou misschien zeggen: De Heer? Wie is dat? Zou ik te weinig hebben, dan zou ik gaan stelen en zo uw naam in opspraak brengen.” De Heer? Wie is dat? Het waren de woorden van farao tegen Mozes. Niets kan je trotser maken dan economisch succes. Hoe meer geld je hebt, hoe meer je zult denken dat je dit hebt omdat je zo slim bent. Je schat je eigen instinct en oordelen te hoog in. Je luistert niet meer naar anderen. Iemand zei in dit verband eens het volgende: een mens nederig zien in zijn rijkdom, is de grootste schaarste van de wereld.

Unieke visie

De manier waarop Spreuken over rijkdom en de macht van geld spreekt, is uniek. Het past binnen geen enkele hedendaagse economische manier van denken. Iemand zei eens dat de bijbelse visie op geld noch binnen een socialistische, noch binnen een kapitalistische visie past. Zo is de Bijbel aan de ene kant heel positief over het verdienen van geld en het goede dat geld kan brengen. Aan de andere kant zegt de Bijbel ook dat het geld niet van jou is, maar behoort aan de gemeenschap. Hoe kan het dat de bijbelse visie in geen enkel economisch denken lijkt te passen? Dit komt doordat alle andere visies de macht van het geld onderschatten.

Spreuken 10:15 geeft aan waarom geld zo'n macht heeft. „Het bezit van een rijkdom is zijn vesting, de armoede van een arme een ruïne.” (NBV) De steden in de oudheid waren omringd door muren. Steden gaven veiligheid. Je was beschermd tegen wilde dieren en tegen vijanden.

Steden gaven mensen ook het gevoel dat ze belangrijk waren. Iedereen wilde in de stad wonen. Maar de armen konden zich dit niet veroorloven. Zij woonden buiten de stad. Kijk nu nog eens naar de tekst. Er staat dat het bezit van de rijke als zijn vesting is. In Spreuken 18:10-11 zien we wat dit betekent: „De naam van de Heer is een sterke toren, de rechtvaardige snelt erheen, en is veilig. Een rijkard denkt dat zijn bezit een vesting is, achter een muur waant hij zich veilig.” In plaats van het zoeken van je zekerheid bij God, zoekt de rijke het in zijn geld..

Nu denk je misschien dat dit voor jou niet opgaat. Maar ik verzeker je: dat gaat het wel. Wees eens eerlijk tegen jezelf. Geeft geld jou echt geen beter zelfbeeld? Geeft geld je echt geen gevoel van zekerheid?

Verslaafd aan geld

Materialisme is net zo beledigend als vreemdgaan. Maar het is ook geestelijk gevaarlijker dan vreemdgaan. Waarom? Jezus waarschuwde veel tegen hebzucht en materialisme. Maar Hij waarschuwde nooit tegen echtbreuk. Wanneer je echtbreuk pleegt, weet je dat je fout zit. Je weet precies wat je doet. Dit is anders met materialisme. Je bent je vaak niet bewust van een materialistische houding, maar de gevolgen zijn verschrikkelijk. Andere mensen lijden door onze hebzucht, maar we beseffen niet dat dat onze schuld is.

Westerse mensen zeggen vaak dat ze nauwelijks genoeg hebben om te kunnen leven. ‘Ik kan onmogelijk simpeler gaan leven dan dat ik nu doe. Alles wat ik heb, heb ik ook echt nodig.’ Maar de rest van de wereld weet beter.

Vrijgevigheid

Hoe zet je een punt achter de hebzucht? In Korintiërs 8 citeert Paulus Spreuken. Hij moedigt mensen aan geld aan de armen te geven. Het is belangrijk te zien hoe hij hen motiveert. Hij richt zich niet op hun wil: ‘Je kunt maar beter geven, anders zal God je krijgen.’ Hij speelt ook niet in op hun emoties: ‘Je moet geven, want de armen lijden zo verschrikkelijk.’ Hij mikt op hun harten: „Tenslotte kent u de liefde die onze Heer Jezus Christus heeft gegeven: Hij was rijk, maar is omwille van u arm geworden opdat u door zijn armoede rijk zou worden.” (8:9) En dan hoofdstuk 9: „Bedenk dit: wie karig zaait, zal karig oogsten; wie overvloedig zaait, zal overvloedig oogsten.”

Hij zegt: ik zal je het ultieme voorbeeld van geven laten zien. Jezus werd letterlijk in stukken gebroken aan het Kruis. Aan het Kruis werd Jezus uitgedeeld. Waarom? Om ons te kunnen oogsten. Paulus zegt dat wanneer we deze ongelooflijke gift zien, we de macht van het geld in ons leven kunnen breken.

Het Kruis, de ultieme daad van vrijgevigheid, is onze enige zekerheid. Geloof jij in het Kruis? Dan weet je dat God van je houdt. Dit is een zekerheid die geld je niet geven kan. Het Kruis geeft je meer rijkdom dan geld. Jezus Christus gaf de hemel op. Hij gaf Zijn heerlijkheid op. Hij gaf al de rijkdom die Hij had. Hij deed dit omdat jij en ik Hem meer waard zijn dan al dat andere. Als je dat ziet, als dat je hart raakt, zul je vrij zijn van de macht van het geld.

Als iets in je leven waardevoller is dan Jezus, zal het je controleren. Je zult alles op alles zetten om het te krijgen. Je zult er zelfs voor willen sterven. Maar Jezus is de enige schat die stierf voor jou. Als je dit ziet, wil je je geld delen met anderen. Je geeft het aan de armen en je ziet dat hun leven verbetert. Je geeft het aan goede doelen en je ziet goede dingen gebeuren. Je zult hier vreugde in vinden. Dan pas zul je echt rijk zijn. Maar je doet het niet om die rijkdom te krijgen en je beter over jezelf te voelen.

- Een bewerkte preek van Tim Keller - Dit artikel is verschenen in CV·Koers juni 2005

AVOND 6 ; Jij en jouw woorden

Bedoeling van deze les is om de jongeren te laten begrijpen dat waarheid en leugen ten diepste bepaald worden door het dienen van Jezus (de Waarheid) of het volgen van de satan (de vader van de leugen). Pas als wij in ons spreken volgelingen van Jezus zijn is de naaste bij ons veilig.

De betekenis van het 9^e gebod

Het gaat in het negende gebod in de eerste plaats om het spreken van waarheid in een rechtszaak. maar net als bij alle andere geboden moeten we ook hier weer zeggen: *het gaat om veel meer*. Het gaat om eerlijk zijn en om het hooghouden van de naam van een ander. Niet roddelen maar juist goed over een ander praten.

- De Here Jezus noemde de duivel een keer de ‘vader van de leugen’ (Johannes 8).
Waarom zou de Here Jezus dat gezegd hebben?

In de tijd van de bijbel gebeurde het heel vaak dat mensen werden omgekocht met geld om in een rechtszaak iets te zeggen dat niet waar was. God heeft dit dus nadrukkelijk verboden. Een voorbeeld uit de bijbel waari het negende gebod met voeten wordt getreden is het verhaal over Achab en Naboth. (1 Koningen 21)

Belangrijke bijbelgedeelten over liegen en de waarheid spreken zijn ook Exodus 1;15-19 en Jozua 2;1-6. We leren in deze verhalen over de zgn. ‘noodleugen’ die kan worden toegepast als de omstandigheden dit vragen.

Aanvullende opmerkingen (uit een preek)

Uit de formulering van het gebod: Leg geen vals getuigenis af **tegen** je naaste, blijkt al dat het in dit gebod er in de eerste plaats om gaat of je betrouwbaar bent, of je naaste op jou woorden aan kan, of tie op je kan bouwen.

De vraag is niet: wat doe jij met de feiten, maar wat doe je met je naaste.

Die vraag raakt direct de kern van ons geloof. Hoe je praat over je naaste is niet iets aan de rand van je geloof, maar laat zien hoe jouw verhouding met God is. En juist op dit punt zal satan er alles aan doen om ons van de waarheid, van de Here af te trekken.

God wilde dat we sprekend op Hem leken, en in ons spreken hem lief zouden hebben boven alles, en de naaste als onszelf. Maar los van God is het spreken op een ontstellende manier gedevalueerd: woorden zijn maar woorden, woorden scheppen vaak afstand ipv dat ze verbinden, woorden zijn er om jezelf groter te maken, en je naaste kleiner.

Er wordt ontzettend veel gekletst, gedraaid en gelogen.

Mensen hebben elkaar vaak maar weinig te zeggen, en daarom is er zoveel leeg gepraat.

Woorden zijn bedoeld om op te kunnen bouwen, maar het wemelt van de holle frazen waar je zo doorheen zakt. Mensen bouwen met woorden hun maskers op en verstoppen zich uit angst voor de ander. De reclame bouwt een schijnwereld op, de politiek onthaalt ons op propaganda en loze beloftes waar niemand meer echt in gelooft. Venijnige roddel, smerige leugens, grove opschepperij en oppervlakkige oordelen over anderen. De wereld staat stijf van de leugen. En dat komt omdat satan de overste van deze wereld is.

En daarom gaf God ons het negende gebod: u zult voor uw naaste wel betrouwbaar zijn. En net als de andere geboden staat dit gebod in het kader van: Ik ben de Here u God, die u uit het slavenhuis gehaald hebt. De zonde is een slavenhuis, en wie eenmaal verstrikt raakt in de schijnwereld van de leugen komt steeds vaster te zitten.

Maar God liet ons niet bij de vader van de leugen, maar verloste ons. Hetzelfde Woord, waarmee hij de wereld schiep, dat Woord is vlees geworden. En zoals steeds maakte God zijn Woord waar. De wereld van de leugen werd verslagen. Jezus zei : ik ben de weg, de waarheid en het leven.

En daarom kan een christen, die een geworden is met Christus niet meer in de leugen blijven steken. Lees bijvoorbeeld Efeziërs 4: 20 ev

We moeten de nieuwe mens aan doen, de nieuwe mens die naar de wil van God geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid. Ziet u we gaan

weer op God lijken, net als toen in het paradijs. Dat is niet onze prestatie: de nieuwe mens is door God geschapen. Maar wij moeten hem wel aantrekken.

In de verzen 25 ev gaat Paulus dan concretiseren wat dat betekent: de oude mens afleggen en de nieuwe aandoen, en het eerste wat hij dan noemt is: leg daarom de leugen af. Hij zegt niet: lieg niet meer, maar: leg de leugen af. De leugen dat is de manier van bestaan zonder God, De leugen dat is de oude mens ten voeten uit.

Leg daarom de leugen af, zegt Paulus, en spreek de waarheid ieder tegen zijn naaste. In deze manier van zeggen klinkt duidelijk het negende gebod door. De naaste moet weer op ons aan kunnen, hij moet weer op ons kunnen bouwen.

Leg de leugen af en spreek de waarheid ieder tegen zijn naaste, daar hebben we ons hele leven de handen vol aan, dat verandert ons hele leven:

Het betekent allereerst dat we als christenen onze mond niet houden als er van de waarheid getuigd moet worden. Christus heeft ons in een verleugende wereld aangesteld als zijn getuigen

De leugen afleggen en de waarheid spreken tegen onze naaste, dat betekent dat we niet roddelen, iets kan best waar zijn, maar daar gaat het in het negende gebod niet in de eerste plaats om. Het gaat erom heb je die naaste lief als jezelf, en kun je je mond houden, als het niet nodig is om negatieve praatjes door te geven.

Dat geldt zeker binnen de kerk: Paulus zegt: spreek de waarheid ieder tegen zijn naaste, omdat we leden van elkaar zijn. We zijn allemaal door Christus volledig geaccepteerd, en bij zijn gemeente ingelijfd, en dan zal ook moeten blijken in onze manier van praten over elkaar dat we elkaar ook accepteren en liefhebben. Als we over iemands zonde praten dan moet dat gericht zijn op bekering en behoud van die ander, en dus praat je er eerst met de persoon in kwestie zelf over.

Het luistert nauw hoe we spreken met en over onze naaste. Leggen we de leugen af, en zijn we gericht op de naaste of voelen we ons wel goed in de sfeer van de praatjes, de makkelijke oordelen, de onwaarachtigheid en de leugen.

De geschiedenis loopt uit op een gigantisch proces. Dan zal alles aan het licht komen, en zullen we zeker niet op grond van valse getuigen veroordeeld worden. Wie nu het Woord en de Waarheid gelooft, en door Hem zijn leven laat bepalen, zal dan een wereld mee mogen maken waar de leugen helemaal niet meer bestaat. Wat moet dat een geweldige wereld zijn.

Wijsheid uit het Woord : Spreuken over roddel

10:19 Een veelprater gaat gemakkelijk te ver,
wie spaarzaam is met woorden, is verstandig.

- 11: 13 Bij praatzieke mensen is geen geheim veilig,
een betrouwbaar mens weet iets voor zich te houden.
- 17:4 Iemand met een kwaad hart, luistert graag naar kwade tongen,
een gemeen mens hoort graag lasterpraat.
- 18:8 Lasterpraat slikt men als zoete koek
het raakt immers de donkerste hoeken van ons hart.
- 18:21 Woorden hebben macht over leven en dood;
wie graag spreekt moet wel de gevolgen aanvaarden.
- 20:19 Wie altijd iets over anderen te vertellen weet verraad ook geheimen,
met iemand die zo loslippig is moet je je niet inlaten.
- 26:20 Als er geen hout meer is gaat het vuur uit,
als er geen kwaadspreker meer is, houdt de ruzie op.

Een paar opmerkingen over roddel

- bekende excuses voor roddel:

- ik vertel toch de waarheid
- ik deel dit zodat je voor hem kunt bidden
- ik zoek een advies
- ik roddelde niet mee, ik lusiterde (Spr 17,4; 20,19)

- iedereen houdt van roddel > Spr 18,8 + vb

1) wat is roddel : iemand pratend in slecht licht zetten

2) waarom roddelen we

- trots > de ander kleineren/ laten zien dat je het weet
- ijdelheid > niks beter te doen (1 Tim 5,11-13; 2 Tess 3:11)

3) hoe kun je het stoppen

tips: Heb je niks positiefs te zeggen: zweig

hou wat vertrouwelijk is vertrouwelijk

Doe er wat aan: nu, hoe kunnen we hem helpen? mag ik je citeren? heb je er al met hemzelf over gepraat? als hij ons zou horen, zou het hem pijn doen.

Check: helpt ons spreken

als hij me zou horen, wat dan?

kan ik voor hem bidden

Wat humor:

- Grap: verkoopt u halve krop sla; zal het even vragen; winkelbediende loopt naar achteren en zegt: er is hier een oud wijf dat een halve krop sla wil?! Vrouw blijkt achter hem aangelopen te zijn; ziet haar > en deze dame wil de andere helft.

- Vrouw tegen Wesley: ik heb het talent te zeggen wat ik denk; Wesley: ik denk niet dat God het erg vindt als u dat talent begraaft.

- Vanwege een sneeuwstorm heeft een predikant maar 1 kerkbezoeker; een vrouw die veel roddelt. En de preek gaat net over Jac 3: de zonde van de tong! Dat is leiding denkt de predikant, en hij houdt z'n preek met verve; Aan eind van de dienst komt de bezoekerster op hem af en zegt: "wat een mooie preek dominee, maar wat jammer dat zij die het zouden moeten horen er net niet zijn"

AVOND 7 ; Jij en jouw diepste drijfveren

Inleiding

Bedoeling van deze les is dat de jongeren gaan beseffen dat het bij Gods geboden ten diepste om ons hart gaat en niet om het houden van regels. Zo leren ze ook beseffen dat wij nooit uit onszelf de geboden kunnen houden.

Uit: Geloven.nu les 20.5

Zondigen in je binnenste

Het tiende gebod wijst niet zozeer op de zonde met de daad of met het woord, maar op de zonde die in je binnenste plaatsvindt. Voordat je daadwerkelijk tot zonde komt, is er in je hoofd en in je hart vaak al heel wat gebeurd: begeerte, plannen maken, jaloezie, kwaadaardigheid enz. Jakobus beschrijft dat proces heel mooi in Jak. 1 : 14-15. In het tiende gebod verbiedt God elke zonde met je gedachten of je wil (overigens bestaan er ook goede begeerten!)

Strijden tegen de zonde in je binnenste

Kun je strijden tegen zonde in je hart? hoe? Van onszelf kunnen we dat niet omdat onze eigen neiging en aanleg al zondig is. De Heilige Geest vernieuwt ons denken in het werk van de wedergeboorte, Rom. 12 : 2, Ef. 4 : 23. Wanneer God de Geest je zelf te hulp komt en nieuw maakt, moet je het kwaad niet meer willen zoeken. Je moet dingen die verkeerde begeerten in je opwekken, uit de weg gaan, het mijden en er doodsbang voor worden. Verleiding wil je immers bij God vandaan trekken. Overschat niet je eigen kracht en denk niet klein van het kwaad. De macht van de zonde is groot, als God je niet helpt red je het niet.

Een funest gebod!

Juist bij het tiende gebod blijkt, dat we niet in staat zijn Gods wet te houden. We dóen niet alleen zonde, maar we zijn zondig. Dit gebod legt onze zondige natuur bloot.

Eén uitweg!

Er is in het leven van een gelovige een voortdurende strijd tussen de zonde die in het hart woont en de wens toch als kind van God te leven. Paulus schrijft daarover in Rom. 7: Ik, ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods? Gode zij dank door Jezus Christus, onze Here!

Alle geboden, en zeker het tiende gebod, maken ons duidelijk, dat we moeten leven van de vergeving van Christus en moeten bidden om de vernieuwing van de Heilige Geest. Christus heeft voor ons de wet vervuld, we hoeven zelf niet meer met onze goede werken onze zaligheid te verdienen. Met zijn Geest wil Hij ons vernieuwen en helpen om de regels van de wet te houden uit dankbaarheid voor onze verlossing.

Nog wat aanvullende opmerkingen

- Het 10^e gebod zegt dat je je zinnen niet mag zetten op wat van een ander is. Je zou kunnen denken dat daarmee het 7^e en het 8^e gebod herhaald worden. Maar het verschil is dat het 10^e gebod aandacht vraagt voor dat wat aan de zondige daad vooraf gaat. Daarmee raakt dit gebod een dieptelaag, die alle geboden raakt.

- Aan elke zonde gaat begeerte vooraf: begeerte van andere vrouw breekt huwelijk; begeerte van een ander land brengt oorlog; begeerte van een ander lichaam brengt onvrede; begeerte naar geld brengt tot jaloezie en diefstal; begeerte naar macht leidt tot ellebogenwerk, enz.
- De geboden willen niet alleen iets verbieden, maar ook iets gebieden. Dit gebod gebiedt ons tevreden te zijn, met wat God ons geeft.
- Maar je wensen komen toch vanzelf? Ja, maar dat wil niet zeggen dat je daarom niet schuldig bent. Vergelijk:
Gen 6,5/8,21 Wat het hart van de mens voortbrengt is slecht
Ps 139:23v toets en ken mijn gedachten, zie of bij mijn een heilloze weg is en leidt mij op de eeuwige weg.
2 Kor 10,5: elk bedenksel kriegsgevangene maken en brengen onder de gehoorzaamheid aan Christus.
- Juist bij het 10^e gebod komt sterk naar voren dat het om ons hart gaat. Liefde is daarom de vervulling van de wet. (Mat 22:34-40). Er was een papoea, die zei: “Ik heb liever de 777 geboden van onze adat, dan de 10 geboden van het christendom.” De geboden van God leren ons onze zonde kennen en vragen om geloof, terwijl het bij de adat om een moreel systeem is, dat we zelf kunnen houden.

AVOND 8 ; Jij en de verandering van je leven

Inleiding

Bedoeling van deze les is dat een leven uit genade naar Gods wet een leven is dat veranderd, maar tegelijk een leven waarin ook het besef van eigen tekort en zondigheid toeneemt.

Over vraag en antwoord 114

Uit E.A. de Boer *Absalom, mijn zoon, mijn zoon!* Pag 26-27

In de Catechismus, onze terugblik op Gods levende Woord, staat een zinnetje dat wel somber lijkt, maar eigenlijk heel vrolijk maken kan. Kunnen de mensen die tot God bekeerd zijn, de tien geboden volbrengen? Dat is de vraag nadat de geboden van Gods wel een voor een het leven belicht hebben. En het antwoord is bekend: 'Nee, want zelfs de allerheiligsten hebben in dit leven niet meer dan een klein begin van deze gehoorzaamheid'. Maar de conclusie moet dan niet zijn: er is toch geen beginnen aan! Want positief gaat het antwoord zo verder: 'maar zij, wij leven wel zo dat wij met een ernstig voornemen niet slechts naar sommige, maar naar alle geboden van God beginnen te leven'. De verwijzing naar de 'allerheiligsten' is bedoeld om u hoopvol te stemmen. Want zelfs zij stonden nog maar aan het begin. Net zoals u..

Succesverhalen hoeft u niet bij christenen te zoeken.

Maar waarom dan die term: allerheiligsten? Het is niet een rooms overblijfsel, maar een herinnering aan bijbeltaal. Mensen die het er niet geweldig afbrengen worden als 'heiligen' aangesproken. De meeste brieven van Paulus hebben die aanspraak aan een complete gemeente. 'Paulus ... aan de gemeente Gods te Korinte, aan de geheiligden in Christus Jezus, de geroepen heiligen!'. Voor ons staan de mensen uit de Bijbel zomaar op een hoger niveau. Zij worden makkelijk een lichtend voorbeeld voor ons, op ondertussen onbereikbare hoogte. David was toch maar de uitverkoren koning en dichtte de Psalmen, Petrus stond middenin de discipelkring en hield op Pinksteren de preek. Maar nuchter, haast gretig wijzen de Dordtse Leerregels ons nu juist op hun leven, op hun zonden. Dat gebeurt in het hoofdstuk over de vraag: hoe houden de gelovigen de strijd vol? Dan staat er: we moeten voortdurend waken en bidden dat we niet in verzoeking geleid worden. 'Wanneer de gelovigen dat niet doen, bestaat niet alleen de mogelijkheid dat zij door het vlees, de wereld en de satan meegesleept worden en tot zware en afschuwelijke zonden gebracht worden, maar gebeurt het soms ook werkelijk dat zij daarin - en God laat dit rechtvaardig toe- soms worden meegesleept'. En dan staat er ook glashard, nee glashelder: 'Dit wordt ons duidelijk aangetoond in de schrift, waar beschreven staat hoe treurig David, Petrus en de andere heiligen in zonde gevallen zijn' (DL V art.4). Dat zijn de mensen die voor ons heilig lijken, maar het alleen zijn net zoals wij.

Een paar opmerkingen bij Romeinen 7

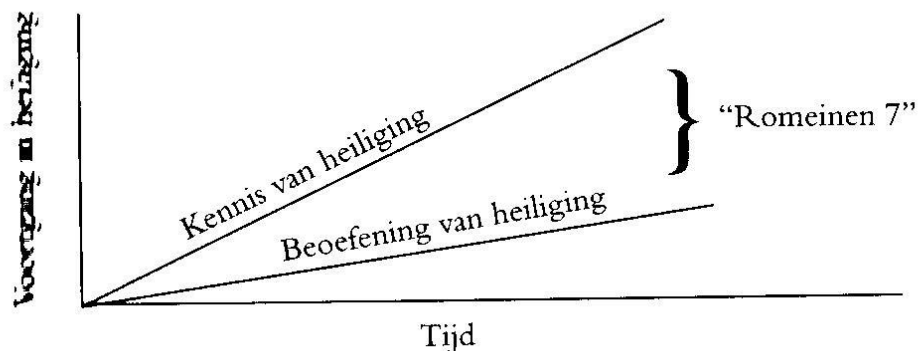
Uit. Jerry Bridges *Verlangen naar heiliging* Pag 94-95

Eén van de hoofdstukken in de bijbel waar we het meeste moeite mee hebben, is Romeinen 7. Christenen proberen altijd zo snel mogelijk onder Romeinen 7 uit te komen en naar Romeinen 8 te gaan. We houden niet zo van Romeinen 7 omdat we daarin onze eigen strijd met de zonden zien afgetekend. En we houden niet van de gedachte dat we met de zonden moeten strijden. We willen onmiddellijke overwinning. We willen "in de Geest wandelen en Hem laten overwinnen." Maar God wil dat we blijven volharden in de oefening naar heiliging. Sommigen denken dat opmerkingen van Paulus zoals "want ik doe niet wat ik wens, maar waar ik een afkeer van heb, dat doe ik" (Rom. 7:15) wat overdreven zijn voor een christen die in de Geest wandelt. Maar welke christen zou kunnen ontkennen dat dit soms zijn eigen

ervaring is? De waarheid is dat hoe meer we zien van Gods heiligheid en hoe meer ons zijn wet in de Schriften geopenbaard wordt, hoe meer we zullen moeten constateren hoe zeer we te kort schieten.

Jesaja was een profeet van God en hij wandelde in d gerechtigheid van Gods geboden. Maar toen hij de Here God zag in zijn heiligheid, kon hij niet anders dan uitroepen: "Wee mij, ik ga ten onder, want ik ben een man, onrein van lippen, en woon te midden van een volk, dat onrein van lippen is; en mijn ogen hebben de Koning, de Here der heerscharen, gezien" (Jes. 6:5). Als we meer kennis krijgen van Gods heiligheid en als we groeien in de beoefening van de heiliging, lijkt het wel of de kloof tussen onze kennis en de beoefening van de heiliging steeds groter wordt. Dat is de manier waarop de Heilige Geest werkt om ons steeds meer te heiligen. In de volgende afbeelding wordt dit schematisch voorgesteld:

Als we groeien in heiliging gaan we de zonden steeds meer haten (Psalm 119:104) en krijgen we steeds meer vermaak in Gods wet (Rom.7:22). We zien de volmaaktheid van Gods wet en de gerechtigheid van alles wat Hij van ons eist. We geven toe dat “ zijn geboden niet zwaar zijn” (1 Joh.5:3), maar “heilig, rechtvaardig en goed” (Rom.7:12). Maar gedurende al die tijd zien we ook onze innerlijke verdorvenheid en merken we dat we steeds weer in zonde vallen. Daarom roepen we met Paulus uit: “ Ik, ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” (Rom.7:24) en hebben we de neiging maar op te geven. Maar dat durven we niet. Als we succes willen hebben in ons najagen van heiliging, zullen we vol moeten houden ondanks onze mislukkingen.

